

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ANALÝZA POJISTNÉHO TRHU V ČR

Autor práce: Jaroslav Bergman
Studijní obor: Management a marketing služeb – finanční služby
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Ing. Petra Jílková, Ph.D.
Katedra: Katedra managementu a marketingu služeb

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Petře Jílkové, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

BERGMAN, J. *Analýza pojistného trhu v ČR : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 67 s. Vedoucí bakalářské práce : Ing. Petra Jílková, Ph.D.

Klíčová slova: analýza, pojistné, pojistný trh, pojišťovna

Pojišťovnictví patří k oborům podnikání, které se výraznou měrou podepisují na stabilizaci měnové politiky země.

Bakalářská práce si klade za cíl analyzovat pojistný trh v ČR na základě vybraných pojistných ukazatelů. Bude charakterizovat český pojistný trh, legislativu, identifikovat základní ukazatele pojistného trhu a porovná jejich vývoj v určitém časovém horizontu.

Vedlejším cílem práce pak bude výzkum pomocí dotazníkového šetření, které bude zaměřeno na klienty pojišťoven, kdy bude zkoumat jejich povědomí o pojistném trhu, o uzavírání pojištění a o způsobu komunikace s pojišťovnami.

ABSTRACT

BERGMAN, J. *Analysis of the Insurance Market in the Czech Republic : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2014. 67 p.
Supervisor : Ing. Petra Jílková, Ph.D.

Keywords: analysis, insurance, insurance market, insurance

Insurance business is one of the fields of business which significantly contributes to the stabilization of the monetary policies of the country.

Bachelor thesis aims to analyze the insurance market in the Czech Republic based on selected indicators of insurance. Will characterize the Czech insurance market, legislation, identify the basic indicators of the insurance market and compare their development within a certain timeframe.

The secondary objective of this work will research using a questionnaire survey, which is aimed at clients of insurance companies, which will examine their awareness of the insurance market, underwriting and the method of communication with insurance.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Historie pojistného trhu.....	11
2.1 Světová historie	11
2.2 Vývoj pojišťovnictví na území ČR.....	13
3 Charakteristika pojistného trhu	15
3.1 Definice pojistného trhu	15
3.2 Segmentace pojistného trhu.....	17
3.2.1 Životní pojištění	17
3.2.2 Neživotní pojištění	18
3.2.3 Riziková, rezervotvorná a smíšená pojištění.....	18
3.2.4 Ostatní segmenty.....	18
3.3 Pojistný trh v ČR	19
3.3.1 Regulace a dohled	19
3.3.2 Legislativa.....	20
3.3.3 Největší pojišťovny na pojistném trhu ČR.....	23
3.3.4 Ukazatele pojistného trhu.....	24
4 Vývoj hlavních ukazatelů pojistného trhu	27
4.1 Předepsané pojistné	27
4.2 Pojistné plnění	29
4.3 Škodovost	33
4.4 Pojištěnost	34
4.5 Počet komerčních pojišťoven	36
4.6 Počet zaměstnanců v pojišťovnictví.....	38
4.7 Počet uzavřených pojistných smluv	39
4.8 Počet vyřízených pojistných událostí.....	41
4.9 Koncentrace pojistného trhu.....	43

5	Vnímání pojistného trhu klienty	46
5.1	Projekt výzkumu.....	46
5.1.1	Metodologický postup výzkumu.....	46
5.1.2	Předvýzkum	46
5.1.3	Struktura dotazníku	47
5.1.4	Cíle a hypotézy.....	47
5.2	Výsledky výzkumu.....	48
5.3	Vyhodnocení marketingového výzkumu.....	54
	Závěr	56
	Seznam použitých zdrojů	58
	Seznam zkratk	62
	Seznam tabulek a grafů	63
	Přílohy.....	65

Úvod

Komerční pojišťovny poskytují svým klientům pojistnou ochranu v případě budoucích negativních nahodilých událostí, které mohou přinést materiální i finanční ztráty, a plní rovněž úlohu významného investora při přesunu velkého objemu finančních prostředků. Takový objem prostředků potřebuje solidní regulační bázi, aby klienti, kteří komerčnímu pojišťovnictví svěří své prostředky, obdrželi adekvátní pojistná plnění. V podmínkách Evropské unie se rozšířily možnosti podnikání v rámci integrovaného evropského pojistného trhu zavedením „single licence“, a tím současně došlo k určitému uvolnění z mantinelů dosavadního lokálního dohledu nad podnikáním v pojišťovnictví, navíc znásobenému možností globálního přístupu k pojistným produktům prostřednictvím nových komunikačních technologií.¹

Pojistný trh v České republice prošel výrazným vývojem. Bylo to dáno procesem transformace centrálně řízené ekonomiky od roku 1989 na ekonomiku tržní. Monopolní postavení státní pojišťovny skončilo a pojištný trh se otevřel českým i zahraničním investorům. S vývojem pojistného trhu se přesouvá pozornost i k marketingovému řízení pojišťovny, kterému je připisován stále větší význam. Existuje široká škála možností marketingových strategií. Díky tomu se otvírá pojišťovnám možnost pružně reagovat na měnící se situace na trhu, tak aby byly efektivní.²

Pojistný trh je součástí finančního trhu, kde nabídka převyšuje nad poptávkou. Pojišťovnictví je jakousi sítí pojišťovacích zprostředkovatelů a pojišťoven, kde platí princip solidárnosti, návratnosti a neekvivalence. Význam pojišťovnictví roste s pokračující globalizací, kdy jsou pojišťovny (ale i zajišťovny) napojeny na mezinárodní finanční trhy, což pojišťovnám a zajišťovnám umožňuje realizaci obchodů ve všech finančních centrech světa a ovlivňování jejich vývoje. Pojišťovny, pojistné produkty a celé pojišťovnictví vůbec se staly nedílnou součástí každodenního života většiny lidí v moderní společnosti. Regulace pojišťoven, jejich efektivní fungování, nebo výběr vhodného pojistného produktu, se kterým jsou spojena určitá rizika, jsou jen některé problémy, které potřebují stále větší znalosti v oblasti pojišťovnictví. Proto většina pojišťoven ve své snaze poskytovat kvalitní servis svým stávajícím i novým klientům stále zdokonaluje své školicí programy pro své finanční poradce a zprostředkovatele, které navazují na zdokonalující se produktovou nabídku. Klient v průběhu doby vyspěl a

¹ KLIMEŠOVÁ, L. *Analýza pojistných produktů pojišťoven*. Pardubice : Univerzita Pardubice, Ústav ekonomiky a managementu, 2009, s. 8.

² GÖTZOVÁ, K. *Dopady finanční krize na změny marketingové strategie komerčních pojišťoven na pojistném trhu ČR a EU*. Brno : Masarykova univerzita, 2010, s. 6.

požaduje kvalitní službu šitou na míru, neboť potřeby na zajištění určitého krytí se v průběhu života mění. Konkurence mezi pojišťovnami je velká a trvale tlačí na snižování pojistného. Pojišťovny, banky a makléři tvrdě bojují o klientelu a pro udržení klienta je nezbytné neustálé budování značky. Velké finanční skupiny mají bohaté zkušenosti a tradice nejen v oblasti pojištění. Většina z nich působí v mnoha státech nejen Evropy, ale i po celém světě. Poskytují špičkový servis jak individuálním, tak i korporátním klientům, kteří si mohou vybírat ze široké škály finančních produktů. Například u neživotního pojištění lze uvést tzv. pojištění vozidel, které se stává již samozřejmostí vzhledem k cenám nových vozů, náhradních dílů a výdajů souvisejících s dopravní nehodou. Pojišťovnictví se od svého počátku stalo významnou součástí českého finančního sektoru a výrazně přispívalo a v současnosti stále významněji přispívá k prohlubování hospodářské síly a stability státu.³

³ VENKRBCOVÁ, K. *Analýza českého pojišťovnictví*. Praha : Bankovní institut, 2012, s. 7.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat pojistný trh v ČR na základě vybraných pojistných ukazatelů. Charakterizovat český pojistný trh, legislativu, identifikovat základní ukazatele pojistného trhu a porovnat jejich vývoj v čase. Vedlejším cílem práce pak bude nastínění předpokládaného vývoje pojistného trhu do budoucna a vnímání daného trhu klienty pojišťoven.

Bakalářská práce se bude zabývat analýzou pojistného trhu v ČR. Teoretická část práce bude na základě domácí a zahraniční literatury charakterizovat pojistný trh, legislativu a identifikovat základní ukazatele pojistného trhu. Teoretická část bude popsána ve třech kapitolách této práce. Cílem kapitoly *Historie pojistného trhu* bude popis světové historie pojišťovnictví a vývoj pojišťovnictví na území České republiky. V další kapitole *Charakteristika pojistného trhu* je cílem popsat a charakterizovat pojistný trh, segmentaci pojistného trhu a specifikovat pojistný trh v České republice. V této kapitole se budu zabývat i legislativou, která se k této bakalářské práci vztahuje. V poslední kapitole teoretické části *Vývoj hlavních ukazatelů pojistného trhu* má za cíl poukázat na koncentraci pojistného trhu, dále na počet pojišťoven a zaměstnanců v pojišťovnictví, na počet uzavřených pojistných smluv a vyřízených pojistných událostí. Bude poukázáno na předepsané pojistné, pojistné plnění, škodovost a pojištěnost.

Praktická část bakalářské práce se zabývá *Vnímáním pojistného trhu* klienty. V této části práce bude zpracován dotazník, jehož cílem bude zjistit, povědomí zákazníků pojišťoven o pojistném trhu a míru využití služeb pojišťoven. Dotazník bude obsahovat dvanáct otázek, kde prvních osm otázek bude zaměřených na problematiku související s pojistným trhem, pojišťovnami a jejich produkty. Poslední čtyři otázky budou statistické povahy zaměřené na věk, zaměstnání, pohlaví a vzdělání dotazovaných respondentů. Z výsledku vyhodnocení dotazníkového šetření vzejdou hypotézy, které poukáží, jak respondenti vnímají pojistný trh. Dotazník bude vytvořen a umístěn na internetovém portálu survio.com a bude rozeslán elektronickou komunikací přes e - maily a sociální síť jedinečným odkazem na dotazník na stránky internetového portálu.

Ve výsledcích výzkumu budou zpracovány tabulky a grafy, které přispějí k vyhodnocení a stanovení hypotéz. Vyhodnocení marketingového výzkumu bude celkovým vyhodnocením analýzy projektu výzkumu.

2 Historie pojistného trhu

Lidská společnost je ovlivňována působením nahodilých sil, nepředvídaných událostí. Nahodilé síly mohou mít z hlediska lidské společnosti kladné výsledky, ale také negativní důsledky. Tyto okolnosti vyplývají z přírodních jevů (choroby, působení živelních sil) i ze samotné lidské společnosti, tedy z jejích nedokonalostí (například havárie, krádeže, úrazy)⁴

2.1 Světová historie

Počátky pojištění a pojišťovnictví můžeme spatřovat již v dávnověku, kdy s rodící se kulturní lidskou společností vzniká snaha odstranit nebo zmírnit následky způsobené nepříznivými nahodilými událostmi. Tehdy provozované pojištění nejde úplně srovnávat se současným typem pojištění, které je nabízeno na pojistném trhu dnes, nicméně jeho podstata a účel je shodný s pojištěním dnešním.⁵

Snahy o řešení důsledků nahodilosti se projevovaly již v daleké minulosti. První zmínky o využívání určitých prvků kategorie pojištění sahají již do období dva a půl tisíce let před naším letopočtem. V průběhu dlouhého vývoje se pojištění vyvíjela a postupně pojištění získávalo na podobě, ve kterého ho známe v současné době. Záznamy o pojištění se vztahují k řešení problémů, které v dřívějších dobách trápily především jednotlivce - jako bylo vytváření rezervních skladů potravin pro případ živelních událostí, hladomoru a válek. Také se zřizovaly pokladny pro poskytování pomoci raněným z válek nebo krytí škod při přepravě zboží.⁶

V druhé polovině osmnáctého století procházelo pojišťovnictví institucionalizací. Pojišťovny vznikaly především ve formě vzájemných pojišťoven. Hlavními pojistnými odvětvími, označují se jako klasická odvětví pojištění, ze kterých se potom vyvinula současná struktura pojistných produktů, byla pojištění požární, pojištění námořní a pojištění na život, s důrazem na krytí rizika smrti.

Historicky první, dodnes využívaná organizační forma pojistitelů, je tedy vzájemná pojišťovna. Jejím cílem je vzájemná pomoc při finančním eliminování negativních důsledků nahodilosti na členy (vlastníky i klienty) vzájemnostní korporace či společenství. Dosažení zisku není kritériem pro takto uspořádané pojišťovny. Vychází se

⁴ DUCHÁČKOVÁ, E. *Pojišťovnictví*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 1997, s. 5.

⁵ HRADEC, M., KŘIVOHLÁVEK, V., ZÁRYBNICKÁ, J. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2005. s. 15.

⁶ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vydání. Praha : Ekopress, 2009, s. 9-11.

z myšlenky, že škoda, která se stane jednomu členu společenství, má být nesena těmi ostatními členy, kterým se nestala. Vzájemné pojišťovny mají i v současnosti svůj význam v některých segmentech pojistného trhu, většinou hospodaří s nižšími náklady správní režie a vzhledem k absenci ziskové složky mohou být jejich sazby pojistného atraktivní.⁷

Od počátku devatenáctého století je tedy pro pojištění typické, že se stává předmětem podnikání, tedy ve větší míře se prosazuje komerční charakter pojištění. V tomto období se začínají prosazovat pojišťovny ve formě akciové, i když vzájemné pojišťovny nadále fungují. Pojišťovnictví jako významné odvětví ekonomiky se utvářelo nejdříve v přímořských státech Evropy a s určitým zpožděním ve vnitrozemských státech. Pojištění se začíná uplatňovat i v širších vrstvách obyvatelstva, než tomu bylo v předchozím období a postupně se rychle rozvíjí. Provozované druhy pojištění se rozšiřují, ale dominantní postavení stále zaujímají 3 klasická odvětví (pojištění námořní, požární a životní). Rozšiřují se vědecké základy pojištění, zejména pojistná matematika. Také se začíná v souvislosti s pojišťováním velkých rizik více uplatňovat zajištění.⁸

Od konce devatenáctého století se postupně ukazuje skutečnost, že státy v souvislosti s rozvojem hospodářství monopolizace určitým způsobem do pojišťovnictví větší měrou zasahují. V pojišťovnictví se státní zásahy projevují ve dvou směrech. Dochází postupně ke vzniku a uplatnění sociálního pojištění v jednotlivých zemích, tedy vyčlenění krytí některých negativních událostí mimo komerční pojištění a také dochází ve větší míře k regulaci komerčního pojištění. V daném období se ve vývoji pojištění projevují tři cesty rozvoje. Dochází ke specializaci již existujících druhů a odvětví pojištění, sdružování (kombinování) již existujících pojistných druhů a vznikají zcela nové druhy pojištění. Mění se poměr mezi majetkovým a životním pojištěním ve prospěch pojištění životního. To bývá v jednotlivých zemích státem zvýhodňováno, zejména prostřednictvím daňového zvýhodnění, neboť životního pojištění se využívá jako jednoho z vestavěných ekonomických stabilizátorů v ekonomice.⁹

⁷ DAÑHEL, J., *Pojistná teorie*. 2. vydání. Praha : Professional Publishing, 2006, s. 46.

⁸ DUCHÁČKOVÁ, E. *Pojišťovnictví*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 1997, s. 14.

⁹ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vydání. Praha : Ekopress, 2009, s. 9-11.

2.2 Vývoj pojišťovnictví na území ČR

První promyšlený návrh na zavedení povinného požárního pojištění budov v Čechách podal roku 1699 Jan Kryštof Bořek. Jeho návrh spočíval v zavedení protipožární fondu v každém městě, do něhož by povinně přispívali všichni občané, kteří by si právě koupili dům nebo by v místě podnikali či provozovali živnost. Ke vzniku fondu, však nakonec nikdy nedošlo. V roce 1777 byla zřízena pojišťovna proti škodám z ohně na polních zásobách, nábytku, nářadí a dobytka. Pravděpodobně neměla dlouhého trvání a brzy zanikla. Vychází se tak z toho, že v dostupných fondech nejsou o této pojišťovně žádné další záznamy. Po roce 1822 zahájili činnost na českém území dvě zahraniční pojišťovny, první byla akciová pojišťovna Azienda Assicuratrice se sídlem v Terstu a druhá byla První rakouská požární pojišťovací společnost, se sídlem ve Vídni. V roce 1827 byla v Praze založena První česká vzájemná pojišťovna za účelem náhrady škod vzniklých ohněm. Od tohoto pojišťovacího ústavu se vlastně dále rozvíjí české pojišťovnictví. Postupně se zaměření pojišťovny rozšiřovalo od požárního pojištění nemovitostí, například o krytí škod krupobitím či krytí škod na movitých věcech.¹⁰

Druhá polovina devatenáctého století byla typická zakládáním nových pojišťoven a pojišťovacích spolků. Například Asekurační spolek cukrovarníků (1862), Pražská městská pojišťovna (1865), Pojišťovací požární spolek sv. Florian v Chebu (1868), Praha, vzájemná pojišťovna (1869), Rolnická vzájemná pojišťovna v Praze (1869). K jedné z nejvýznamnějších českých pojišťoven vůbec se řadí Slavia, vzájemně pojišťovací banka., (1869) Hasičská vzájemná pojišťovna v Brně (1900) a Moravská dobytčí pojišťovna v Brně (1902). V roce 1872 byla založena v Praze zajišťovna s názvem První česká zajišťovací banka. Od roku 1909 se dále rozšířilo zaměření pojišťovny na pojištění životní, úrazové, pojištění odpovědnosti, vloupání. Ve stejnou dobu byla v Brně založena Moravsko-slezská vzájemná pojišťovna, která byla původně určená ke krytí požárních škod, přičemž její zaměření se postupně rozšiřovalo (například o krupobitní pojištění).¹¹

Po 28. říjnu 1918, po vzniku Československa, zaujaly rozhodující pozice nejstarší, zároveň hospodářsky nejsilnější pojišťovny, jako První česká vzájemná pojišťovna, pojišťovna Praha, Slavia, Moravsko-slezská vzájemná pojišťovna v Brně a další. Pojišťovnictví se dále rozvíjelo. Tradiční české pojišťovny především po provedené měnové reformě v roce 1919 rozvíjely svoji činnost nejen v českých zemích, a na

¹⁰ MARVAN, M, ed. a PATOPRSTÝ, Ján, ed. *Dějiny pojišťovnictví v Československu. Díl 1, Dějiny pojišťovnictví v Československu do roku 1918*. Praha : Novinář, 1989, s. 36-43.

¹¹ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vydání. PRAHA : Ekopress, 2009, s. 12-13.

Slovensku, ale i v zahraničí. Před druhou světovou válkou na území Československa působilo 733 pojišťoven a pojišťovacích spolků.¹²

Dekretem prezidenta republiky o znárodnění soukromých pojišťoven č. 103/1945 Sb., z 24. října 1945, došlo k utlumení pojistného trhu. Právní normou zásadního významu pro pojišťovnictví bylo vládní nařízení ze dne 30. října 1946, č. 215 Sb., kterým se provádějí některá ustanovení Dekretu prezidenta republiky č.103/1945 Sb. Řízením pojišťovnictví byla pověřena Pojišťovací rada se sídlem v Praze. Od 1. ledna 1947 pak v Československu vzniklo pouze 5 pojišťoven, národních podniků a to Pojišťovna Slavia, Pražská pojišťovna, Pojišťovna Slovan, Nemocenská pojišťovna a První československá pojišťovna. Po únoru 1948 došlo na základě vyhlášky ministra financí č. 977, (Úř. list částka 98), ke sloučení uvedených pojišťoven tím, že první čtyři uvedené pojišťovny zanikly bez likvidace a jejich majetek a kapitál se podle stavu k 1.1.1948 převedl na První československou pojišťovnu, národní podnik. Současně, na základě vyhlášky ministra financí č. 978, (Úř. list částka 98), ze dne 25.5.1948, byly vyhlášeny stanovy Československé pojišťovny, národního podniku a tím došlo ke zřízení jediného ústavu - Československé pojišťovny, národního podniku, která vznikla z První československé pojišťovny, národního podniku. Tím prakticky došlo k zániku pojistného trhu na území ČR, jediná pojišťovna byla v postavení monopolní pojišťovny.¹³

V roce 1969 byly vzhledem k federativnímu uspořádáním státu z jediné státní pojišťovny vytvořeny dva samostatné subjekty a to Česká státní pojišťovna se sídlem v Praze a Slovenská štátna poisťovna se sídlem v Bratislavě. Monopolní postavení pojišťoven bylo dále zachováno, neboť každá ze dvou pojišťoven provozovala pojištění na příslušném území.¹⁴

Roku 1991, vydáním zákona č.185/91 Sb, o pojišťovnictví, byly vytvořeny podmínky pro znovuvytvoření pojistného trhu. Následně, v roce 2004, přinesl vstup ČR do Evropské unie začlenění českého pojistného trhu do pojistného trhu evropského. Tím došlo k novým změnám a novému pohledu na pojišťovnictví, které se začalo chápat jako integrální součást souboru finančních služeb.¹⁵

¹² MARVAN, M., CHALOUPECKÝ, J. *Dějiny pojišťovnictví v Československu. Díl 2, Dějiny pojišťovnictví v Československu (1918-1945)*. Bratislava : Alfa Konti, 1993, s. 49.

¹³ CHALOUPECKÝ, J., MARVAN, M. *Dějiny pojišťovnictví v Československu. 3. díl, Dějiny pojišťovnictví v Československu (1945-1992)*. 1. vyd. Praha : Česká pojišťovna, 1997, s. 105-106.

¹⁴ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vydání. Praha : Ekopress, 2009, s. 13.

¹⁵ BÖHM, A., MUŽÁKOVÁ, K., *Pojišťovnictví a regulace finančních trhů*. Praha : Professional Publishing, 2010, s. 11

3 Charakteristika pojistného trhu

3.1 Definice pojistného trhu

Nabídka a poptávka v oblasti přenášení rizika pojištěním, specifickém druhu peněžní služby, se uskutečňuje na pojistném trhu. Existence solidního, důvěryhodného pojistného trhu je symptomem zdravé, úspěšné ekonomiky a dobrého fungování finanční sféry na daném teritoriu. Pojistný trh má zhruba stejné základní rysy jako jakýkoliv jiný trh, pro hladké fungování střetu nabídky a poptávky vstupují někdy mezi klienty a pojistitele tzv. zprostředkovatelé pojištění, jakými jsou agenti, makléři, poradci a podobně. S ohledem na to, že pojištění je založeno na principu rezerv, nacházejí se obecně v pojišťovnách dočasně volné peněžní prostředky, nabídka a poptávka po těchto prostředcích představuje vedle prvoplánového věcného pojistného trhu tzv. investiční pojistný trh, kterým pojistný trh ještě výrazněji prolíná do trhů finančních. Věcný pojistný trh je trhem, na kterém převládá nabídka, což určitým způsobem determinuje způsoby prodeje pojistných produktů.¹⁶

Pojišťovnictví jako jedno z odvětví hospodářství nabízí na trhu své zboží, v tomto případě specifickou peněžní službu - pojištění. Pojištění je specifický druh peněžní služby, kdy pojistitel za úplatu (přijaté pojistné) poskytuje pojistnou ochranu, tedy vyplácí pojistné plnění a to v případě pokud dojde k pojistné události. Na pojistném trhu se takto střetává nabídka a poptávka po pojistné ochraně. Současně se pojišťovny vedle prvotní pojišťovací činnosti, poskytování pojistné ochrany za úplatu, snaží co nejefektivněji investovat dočasně volné peněžní prostředky (zejména technických rezerv tvořených v souvislosti s pojišťovací činností). Pojistný trh tím představuje systém ekonomických vztahů a institucí uskutečňující pojišťovací činnosti včetně investování volných prostředků, kterými pojišťovací instituce disponují.¹⁷

Pro pojistný trh je charakteristické, že se na něm střetává nabídka a poptávka po pojistné ochraně. Předmětem obchodů na pojistném trhu je pojištění a zajištění. Pojišťovnictví jako jedno z důležitých odvětví tržní ekonomiky nabízí na pojistném trhu své zboží, respektive své služby - tj. pojištění a zajištění.¹⁸

Situace na pojistném trhu se odvíjí jednak od obecných podmínek, ve kterých pojišťovny provozují svoji činnost tedy ekonomických a legislativních a jednak od situace

¹⁶ DAŇHEL, J., *Pojistná teorie*. 2. vydání. Praha : Professional Publishing, 2006, s. 45

¹⁷ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vydání. PRAHA : Ekopress, 2009, s. 203.

¹⁸ ČEJKOVÁ, V., *Pojistný trh*. Praha : Grada Publishing, 2002, s. 19

na světovém pojistném trhu, v našem případě především v evropském pojistném trhu. K obecným faktorům ovlivňujícím podobu a strukturu pojistného trhu lze zařadit:¹⁹

- obecné ekonomické podmínky, které tvoří objem HDP, vývoj velikosti HDP, vývoj inflace, vývoj nezaměstnanosti, objem a struktura příjmů a výdajů domácností a podobně,
- situace na finančním trhu,
- legislativní podmínky (obecné právní předpisy, pojišťovací legislativa - například míra uplatnění povinných pojištění),
- situace na světovém pojistném a zajistném trhu,
- rozsah rizik krytých státem (rozsah sociálního pojištění, existence státních fondů na krytí například přírodních katastrof, nález hospodářských zvířat),
- existence jiných finančních nástrojů, pomocí kterých jsou některá rizika kryta,
- podmínky ve škodovosti.

¹⁹ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vydání. PRAHA : Ekopress, 2009, s. 203.

3.2 Segmentace pojistného trhu

„Žádný trh není zcela homogenní, ale je tvořen různými skupinami subjektů, které mají rozdílné potřeby a rozdílné požadavky“.²⁰

Přesto, že je pojistný trh z určitého pohledu trhem atypickým, tak na něm platí stejná ekonomická pravidla, jako na kterémkoliv jiném trhu. Jedna z podstatných odlišností spočívá v tom, že realizace prodaných služeb, pojištění nebo zajištění, se často projeví až po delším období od uzavření obchodu nebo se nemusí projevit vůbec nikdy. To umožňuje komerčním pojišťovnám poměrně rozsáhlou investiční činnost. Pojistný trh můžeme tedy členit podle více kritérií. Rozhodujícím kritériem této segmentace je předmět činnosti pojistitele. Z dalších kritériích to jsou například pojistitelé, subjekty pojištění, předmět pojištění, pojistné riziko, pojistné produkty, a podobně. Členění pojistného trhu je ovlivňováno mnoha faktory a zahrnuje více hledisek. Podle předmětu činnosti pojistitele můžeme rozdělit pojistný trh na dva relativně samostatné segmenty a to na věcný pojistný trh, tedy nabídku a poptávku po pojištění a zajištění a na investiční pojistný trh, tedy investování dočasně volných peněžních prostředků pojistitele.²¹

Podle předmětu pojištění a zajištění členíme pojištění na životní a neživotní.

3.2.1 Životní pojištění

Životní pojištění kryje rizika ohrožující životy lidí. V rámci těchto pojištění se uplatňují výplaty pojistných plnění v případě pojistných událostí, které se dotýkají života pojištěných nebo i jiných osob. Výše plnění není dána v případě životních pojištění velikostí škody, neboť škodu lze v těchto pojištěních jen velice obtížně ohodnotit. Výše pojistných plnění je dána velikostí pojistné částky, kterou pojistník sjednal, a tato výše pojistné částky má podle jeho představ a možností příslušné riziko pokrýt. V životním pojištění jsou kryta dvě základní rizika, a to riziko smrti a riziko dožití. Zisk v životním pojištění plyne pojišťovnám jednak z toho, že dosahují výnosů z investování prostředků pojistně technických rezerv životního pojištění na kapitálovém trhu a jednak z kalkulace z výhodnějších technických podkladů (zejména úmrtnostních tabulek)²²

V životním pojištění se používá tzv. proporcionální zajištění, kdy se pojistná částka, pojistné plnění a pojistné dělí mezi pojistitele a zajišťovatele ve smluvně sjednaném

²⁰ ZUZAŇÁK, A. *Marketing v pojišťovnictví*. 2., přeprac. vyd. Praha : Linde, 2006. s. 23.

²¹ ČEJKOVÁ, V., *Pojistný trh*. Praha : Grada Publishing, 2002, s. 20-22.

²² DUCHÁČKOVÁ, E., *Pojišťovnictví a pojištění*. Praha . VŠE Praha, 2000, s. 66-67.

poměru při respektování limitu zajištětele²³

3.2.2 Neživotní pojištění

Za neživotní pojištění považujeme všechna pojištění, která nemají charakter životních pojištění. Jedná se hlavně o pojištění majetku, pojištění odpovědnosti za škodu, ale i pojištění úrazu a nemoci apod. U neživotního pojištění se vychází z toho, že pojistné plnění se uhradí na základě průměrného projevu rizika pojistnou událostí. V neživotních pojištění není jisté, zda se po dobu trvání pojištění v případě konkrétní pojistné smlouvy vyskytne pojistná událost a pokud ano, tak kolikrát. Pojistné plnění se tedy poskytne jen v případě, že pojistná událost nastala.²⁴

3.2.3 Riziková, rezervotvorná a smíšená pojištění

Pojištění dále můžeme rozdělit na dvě kategorie, na pojištění rizikové a rezervotvorné:²⁵

- v rizikovém pojištění není známo, zda dojde k pojistné události a zda bude pojišťovna vyplácet pojistné plnění. Jedná se o pojištění pro případ smrti.
- u pojištění rezervotvorného naopak pojišťovna musí pojistné plnění předpokládat a počítat s ním. Je tedy povinna tvořit technické rezervy pro případ smrti nebo dožití konce pojistné doby.

3.2.4 Ostatní segmenty

Za ostatní subjekty ovlivňující pojistný trh považujeme komerční pojišťovny, pojištěné a pojistníky, zajištětele, zprostředkovatele jako jsou pojišťovací agenti, pojišťovací a zajišťovací makléři a dále dozor v pojišťovnictví, stát, asociace a další.

²³ CIPRA, T. *Kapitálová přiměřenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví*. Vyd. 1. Praha : Ekopress, 2002. s. 209.

²⁴ ČEJKOVÁ, V., *Pojistný trh*. Praha : Grada Publishing, 2002, s. 21-22.

²⁵ MAJTÁNOVÁ, A., DAŇHEL, J., DUCHÁČKOVÁ, E., KAFKOVÁ, E. *Pojišťovnictví – Teorie a praxe*. Praha : Ekopress, 2006, s. 128.

3.3 Pojistný trh v ČR

3.3.1 Regulace a dohled

Důvěryhodnost a stabilita pojišťovnictví je pro fungování ekonomiky jednou ze základních podmínek. Tuto důvěryhodnost a stabilitu nelze zajistit pouze tržními mechanismy, proto je činnost pojišťoven, zajišťoven a pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí regulována omezujícími a příkazujícími pravidly, především v podobě právních předpisů upravujících pojišťovací a zajišťovací činnost a pojistné zprostředkování. Dohled nad dodržováním těchto pravidel a vyvozování důsledků z jejich porušení je pak nazýván dohledem v pojišťovnictví, který vykonává Česká národní banka. Dohled v pojišťovnictví podle zákona o pojišťovnictví je vykonáván v zájmu zachování finanční stability pojišťoven a zajišťoven a ochrany pojistníků, pojištěných a oprávněných osob. Pod tímto obecně definovaným posláním se rozumí především podpora zdravého rozvoje, tržní disciplíny a konkurenceschopnosti pojišťoven a zajišťoven, předcházení systémovým krizím, ochrana pojistníků, pojištěných a oprávněných osob a posilování důvěry veřejnosti v pojišťovnictví. Cílem dohledu v pojišťovnictví není za každou cenu zabránit selhání každé jednotlivé pojišťovny nebo zajišťovny, nahrazovat činnost soudů či arbitráží při rozhodování o soukromoprávních vztazích mezi poskytovateli služeb a jejich zákazníky ani nahrazovat funkci orgánů činných v trestním řízení. Orgány pojišťovny nebo zajišťovny odpovídají za funkčnost vnitřních kontrolních mechanismů a řízení rizik v pojišťovně nebo zajišťovně. Dohled v pojišťovnictví provádí následnou kontrolu zaměřenou na dodržování stanovené regulace v pojišťovnictví. Dohled nemůže sám o sobě zabránit uzavření pro pojišťovnu nebo zajišťovnu ztrátových obchodů či porušení pravidel jednání s klienty pojišťovacím zprostředkovatelem, je však povinen při zjištění nedostatků zasáhnout svými nástroji, kterými může být i odnětí povolení k činnosti nebo zavedení nucené správy. Smyslem uvedených veřejnoprávních opatření je ochrana finančního trhu jako celku a omezení možnosti výskytu obdobného protiprávního jednání v budoucnosti.²⁶

Podle zákona č.6/1993 Sb.,²⁷ o České národní bance dohled v pojišťovnictví zahrnuje rozhodování o žádostech o udělení licencí, povolení, registrací a předchozích souhlasů podle zvláštních právních předpisů, kontrolu dodržování podmínek stanovených udělenými licencemi a povoleními, kontrolu dodržování zákonů, k jejichž kontrole je

²⁶ ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Dohled v pojišťovnictví* [online]. [cit. 2015-01-10]. Dostupné z WWW. < www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/pojistovny_zajistovny/index.htm >.

²⁷ ČESKO. Zákon č. 6 ze dne 17. prosince 1992 o České národní bance. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 3, s. 35-42. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=6/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.

Česká národní banka (dále ČNB) zmocněna zákonem nebo zvláštními právními předpisy, kontrolu dodržování vyhlášek a opatření vydaných ČNB, získávání informací potřebných pro výkon dohledu a jejich vymáhání, ověřování jejich pravdivosti, úplnosti a aktuálnosti, ukládání opatření k nápravě a sankcí a řízení o správních deliktech a přestupcích.

Regulace v pojišťovnictví stanoví rámec pro obezřetné provozování pojišťovací činnosti pojišťovnami, zajišťovací činnosti pojišťovnami a zajišťovnami a pro provozování pojistného zprostředkování a kontroluje jeho dodržování. Činnost pojišťoven a zajišťoven upravuje zejména zákon č. 277/2009 Sb.,²⁸ o pojišťovnictví a prováděcí vyhlášky, které stanoví některé náležitosti spojené s plněním povinností stanovených zákonem, obezřetnostní pravidla a informační povinnosti. Vedle činnosti pojišťoven a zajišťoven je regulována a dohlížena i činnost pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí. Činnost pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí upravuje zejména zákon č. 38/2004 Sb.,²⁹ o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí.³⁰

3.3.2 Legislativa

V roce 1999 byl přijat zákon č. 168/1999 Sb.,³¹ o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů. Tímto zákonem se upravuje pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, zřizuje se Česká kancelář pojistitelů, (dále ČKP) a vymezuje její působnost. Zákon určil vznik pojištění odpovědnosti, povinnost vlastníka vozidla uzavřít pojistnou smlouvu, vymezil limity pojistného plnění, rozsah pojištění a stanovil další práva a povinnosti smluvních stran. Pokud jde o pojistné, musí být stanoveno tak, aby byla zabezpečena splnitelnost závazků z pojištění odpovědnosti, dostatečná tvorba technických rezerv a úhrada příspěvků ČKP. Minimální pojistné pro rok 2000 bylo stanoveno ve výši jako pojistné v zákonném pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového

²⁸ ČESKO. Zákon č. 277 ze dne 31. srpna 2009 o pojišťovnictví. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 85, s. 3918-3993. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=277/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >. ISSN 1211-1244

²⁹ ČESKO. Zákon č. 38 ze dne 17. prosince 2003 o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 12, s. 600-614. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=38/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.

³⁰ ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Dohled v pojišťovnictví* [online]. [cit. 2015-01-10]. Dostupné z WWW. < www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/pojistovny_zajistovny/index.htm >.

³¹ ČESKO. Zákon č. 168 ze dne 13. července 1999 o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 57, s. 3158-3168. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=168/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.

vozidla podle zvláštního předpisu pro rok 1999. Dále byla upravena tvorba minimálního pojistného pro dobu nejbližších tří let od nabytí účinnosti zákona, evidence, kontrola pojištění odpovědnosti i sankce za nesplnění povinnosti dle tohoto zákona.

Další zásadní právní normou přijatou v roce 1999 byl zákon č. 363/1999 Sb.,³² o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví). Zákon upravil provozování činnosti v pojišťovnictví, statni dozor v pojišťovnictví, obsah žádosti o udělení povolení k provozování pojišťovací činnosti. Dále stanovil výši minimálního základního jmění podle pojistných odvětví vymezených v příloze k zákonu, upravil střet zájmů, tvorbu technických rezerv, skladbu finančního umístění i povinnost pojišťovny mít po celou dobu své činnosti vlastní zdroje nejméně ve výši minimální míry solventnosti.³³

Rok 2004 byl prvním rokem členství České republiky v Evropské unii. V pojišťovnictví bylo nutné ještě před přistoupením splnit potřebné právní předpoklady a podmínky, a tím vyhovět požadavkům příslušných směrnic, zejména požadavkům na zapojení do jednotného pojistného trhu.

Základní fáze harmonizace českého pojistného práva s legislativou Evropské unie k pojišťovnictví byla ukončena přijetím těchto čtyř zákonů:³⁴

- zákona č. 37/2004 Sb.,³⁵ o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě),
- zákona č. 38/2004 Sb.,³⁶ o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí),

³² ČESKO. Zákon č. 363 ze dne 21. prosince 1999 o pojišťovnictví. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 112, s. 7698-7719. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=363/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.

³³ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 1999* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/o-nas/vyrocní-zpravy/1999.pdf> >.

³⁴ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2004* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/o-nas/vyrocní-zpravy/2004.pdf> >.

³⁵ ČESKO. Zákon č. 37 ze dne 17. prosince 2003 o pojistné smlouvě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 12, s. 582-599. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=37/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.

³⁶ ČESKO. Zákon č. 38 ze dne 17. prosince 2003 o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 12, s. 600-614. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=38/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.

- zákona č. 39/2004 Sb.,³⁷ kterým se mění zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony,
- zákona č. 47/2004 Sb.,³⁸ o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Lze shrnout, že jejich jednotícím prvkem je adaptace na podmínky fungování jednotného pojistného trhu a dále důraz na finanční stabilitu pojistného trhu, obezřetný dozor a ochranu spotřebitele. Je nutno dodat, že novela zákona o pojišťovnictví nabyla účinnosti dne 1. 4., resp. 1. 5. 2004 a novela zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla dne 1. 5. 2004. Další dva zákony – o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí a o pojistné smlouvě – nabyly účinnosti dne 1. 1. 2005. Dnem 1. 5. 2004, kdy nabyla platnost dohoda o přistoupení České republiky k Evropské unii, mohlo být zahájeno využívání tzv. evropského pasu, který umožňuje tuzemským pojišťovnám, jež získaly povolení k provozování pojišťovací činnosti v České republice, působit v ostatních členských státech Evropské unie, a to na základě svobody poskytovat služby nebo na základě založení pobočky. Tuto možnost získaly i zahraniční pojišťovny, pokud jde o provozování pojišťovací činnosti na území České republiky. Ministerstvo financí zpracovalo cennou metodiku upravující způsob oznamovací povinnosti pojišťoven, které hodlají provozovat svou činnost v jiných členských státech Evropské unie.³⁹

V roce 2005 probíhal legislativní proces u dalších zákonů, z nichž některé byly ve sledovaném roce i přijaty, ale s účinností až po 31. 12. 2005. Z nich má stěžejní postavení zákon č. 57/2006 Sb.,⁴⁰ o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem. Od data účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. 4. 2006, je dohled integrován do České národní banky (ČNB). ČNB se tak stala jediným subjektem vykonávajícím dohled nad osobami působícími na finančním trhu. Mezi její povinnosti spadá provádět

³⁷ ČESKO. Zákon č. 39 ze dne 17. prosince 2003 o pojišťovnictví. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 12, s. 615-643. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/zakonu/SearchResult.aspx?q=39/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.

³⁸ ČESKO. Zákon č. 47 ze dne 14. ledna 2004 o pojistné smlouvě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 14, s. 750-761. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/zakonu/SearchResult.aspx?q=47/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.

³⁹ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2004* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/o-nas/vyrocnizpravy/2004.pdf> >.

⁴⁰ ČESKO. Zákon č. 57 ze dne 2. února 2006 o pojistné smlouvě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 24, s. 777-833. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/zakonu/SearchResult.aspx?q=57/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >. ISSN 1211-1244

analýzy vývoje finančního systému, pečovat o bezpečné fungování a rozvoj finančního trhu v České republice a přispívat ke stabilitě finančního systému jako celku. V pojišťovnictví tak ČNB převzala agendu Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění, který působil v rámci Ministerstva financí ČR.⁴¹

V roce 2012 byla přijata řada právních předpisů. Zásadní dopad na pojišťovnictví má vydání zákona č. 89/2012 Sb.,⁴² občanského zákoníku, dále NOZ nového občanského zákoníku, zákona o obchodních korporacích a zákona o mezinárodním právu soukromém, které spolu souvisejí a znamenají zásadní rekonstrukci soukromého práva. Neméně důležitými předpisy jsou zákony týkající se realizace důchodové reformy, zejména zákon o pojistném na důchodové pojištění. Stávající zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ve znění pozdějších předpisů (ZPS), byl k datu nabytí účinnosti NOZ zrušen. Do NOZ byla zařazena právní úprava pojistného zájmu. Naopak v něm nejsou obsaženy informační povinnosti pojistitele vůči zájemci o pojištění a pojistníkovi. Z detailního porovnání NOZ a ZPS jsou patrné změny v právní úpravě povinných pojištění, pojistného, šetření pojistných událostí, pojištění cizího pojistného nebezpečí, zásad rovného zacházení apod. Značný význam pro pojištění má nová právní úprava náhrady majetkové a nemajetkové újmy a právní úprava obchodního zastoupení.⁴³

3.3.3 Největší pojišťovny na pojistném trhu ČR

V roce 2013 podnikalo na území České republiky 33 tuzemských pojišťoven a 18 poboček pojišťoven z Evropské unie a třetích stran. Do tohoto počtu nejsou započítány pojišťovny z členských států působících v ČR na základě svobody dočasně poskytovat služby. Nejsilnějším hráčem na trhu je Česká pojišťovna, a.s., (dále Česká pojišťovna), která vznikla v rámci demonopolizace pojistného trhu v roce 1992. V roce 1996 do České pojišťovny vstoupila finanční skupina PPF. V roce 2008 PPF a Generali vytvořili společný holdingový podnik Generali PPF Holding, který spojil pojišťovací a s nimi spojené aktivity obou skupin v regionu střední a východní Evropy. V roce 2015 se

⁴¹ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2005* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/o-nas/vyrocnizpravy/2005.pdf> >.

⁴² ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 o pojistné smlouvě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 24, s. 777-1365. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >. ISSN 1211-1244

⁴³ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2012* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/o-nas/vyrocnizpravy/2012.pdf> >.

Generali stává stoprocentním vlastníkem holdingu, dochází k přejmenování na Generali CEE Holding B.V. a Česká pojišťovna se stává jeho součástí.⁴⁴

V pořadí druhou největší pojišťovnou na našem pojistném trhu je Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group, (dále Kooperativa pojišťovna) Byla založena v roce 1991 a to jako první komerční pojišťovna v Československu po demonopolizaci trhu. Stejně jako Česká pojišťovna, tak i Kooperativa pojišťovna je pojišťovnou univerzální, která nabízí plný sortiment služeb a všechny standardní druhy pojištění. Kooperativa pojišťovna je součástí koncernu Vienna Insurance Group.⁴⁵

Třetí největší pojišťovnou u nás je Allianz pojišťovna a.s., (dále Allianz pojišťovna) která na našem pojistném trhu působí od roku 1993. Tato pojišťovna byla založena již v roce 1890 a. a je součástí největšího pojišťovacího koncernu Allianz Group. V současném roce oslavila 125 let trvání společnosti a patří mezi sto nejsilnějších značek a zároveň je největší a nejstabilnější finanční skupinou na světě.⁴⁶

3.3.4 Ukazatele pojistného trhu

Pojistný trh v každé tržní ekonomice má významné postavení se specifickými úkoly, principy a významem. Hodnotit vývoj pojistného trhu není možné bez posouzení vývoje ukazatelů úrovně. Obecně ukazatele úrovně pojistného trhu hodnotí účinnost použití zdrojů a vynaložení prostředků. Výběr ukazatelů úrovně pojistného trhu je vhodné orientovat takovým způsobem, aby byl trh hodnocen pokud možno komplexně, jedná se o ukazatele užívané i ve vyspělých ekonomikách.

Jde hlavně o tyto ukazatele:⁴⁷

- Předepsané pojistné - v životním pojištění, v neživotním pojištění.
 - předepsané pojistné je jedním z hlavních ukazatelů pojistného trhu. Pojistné představuje dopředu zaplacenou úplatu za přenesení negativních finančních důsledků nahodilosti z podnikatelských a ostatních ekonomických subjektů na pojišťovnu, uvažujeme-li na makro úrovni, pak jde o přenesení pojistitelných rizik v ekonomice na specifické

⁴⁴ ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *O nás* [online] [cit. 2014-12-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/historie-a-vyvoj-cp>>.

⁴⁵ KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA. *O nás* [online] [cit. 2014-12-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.koop.cz/o-nas/zakladni-informace>>.

⁴⁶ ALLIANZ POJIŠŤOVNA. *O společnosti* [online] [cit. 2014-12-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.allianz.cz/vse-o-allianz/allianz/o-spolecnosti.html>>

⁴⁷ ČEJKOVÁ, V., *Pojistný trh*. Praha : Grada Publishing, 2002, s. 26.

odvětví národního hospodářství - pojišťovnictví.

- Pojistné plnění - v životním pojištění, v neživotním pojištění.
 - pojistné plnění představuje pojišťovnou vyplacené náhrady škod na pojištěném majetku fyzických a právnických osob a výplaty z úrazového, životního a důchodového pojištění, podmínkou výplaty pojistného plnění je realizace nahodilosti, eventuálně jiné, životě člověka významné události (například věková hranice pro odchod do starobního důchodu, rodičovství atd.).⁴⁸
- Škodovost - v životním pojištění, v neživotním pojištění.
 - ukazatel škodovosti, vyjadřuje poměr mezi výší předepsaného či přijatého pojistného a výší poskytnutých pojistných plnění. Udává se v procentech a lze jej členit na škodovost životního a neživotního pojištění.
- Pojištěnost
 - ukazatel pojištěnosti vyjadřuje poměr předepsaného pojistného k hrubému domácímu produktu v běžných cenách. Uvádí se v procentech a v podmínkách tržního hospodářství vyjadřuje kapacitu pojistného trhu.
- Počet komerčních pojišťoven
 - zobrazuje úroveň, vyspělost a rozsah pojistného trhu a zároveň jeho míru a způsob regulace.
- Počet zaměstnanců v pojišťovnictví
 - statistický ukazatel, který vypovídá o vyspělosti trhu, ale také na druhé straně o způsobu vykonávané práce a z ní vyplývající produktivitě.
- Počet uzavřených pojistných smluv
 - určuje efektivnost práce jednotlivých subjektů pojistného trhu a tím efektivnost samotného pojistného trhu.
- Průměrné pojistné na jednu pojistnou smlouvu
 - jde o průměrné pojistné vztahující se na jednu pojistnou smlouvu za dohodnuté pojistné období.
- Počet vyřízených pojistných událostí
 - z tohoto ukazatele vyplývá konečný efekt pojištění. Jde tedy o jeden z důležitých ukazatelů efektivnosti pojistného trhu.
- Průměrné pojistné plnění na jednu pojistnou událost

⁴⁸ DAŇHEL, J., *Pojistná teorie*. 2. vydání. Praha : Professional Publishing, 2006, s. 54-56.

- na základě uzavřené pojistné smlouvy vyjadřuje průměrné plnění pojišťovny na jednu pojistnou událost.
- Koncentrace pojistného trhu a jiné ukazatele
 - tento ukazatel poskytuje informace o podílu největších komerčních pojišťoven na předepsaném pojistném, zpravidla se sleduje 5, 10 a 15 největších pojišťoven na trhu.

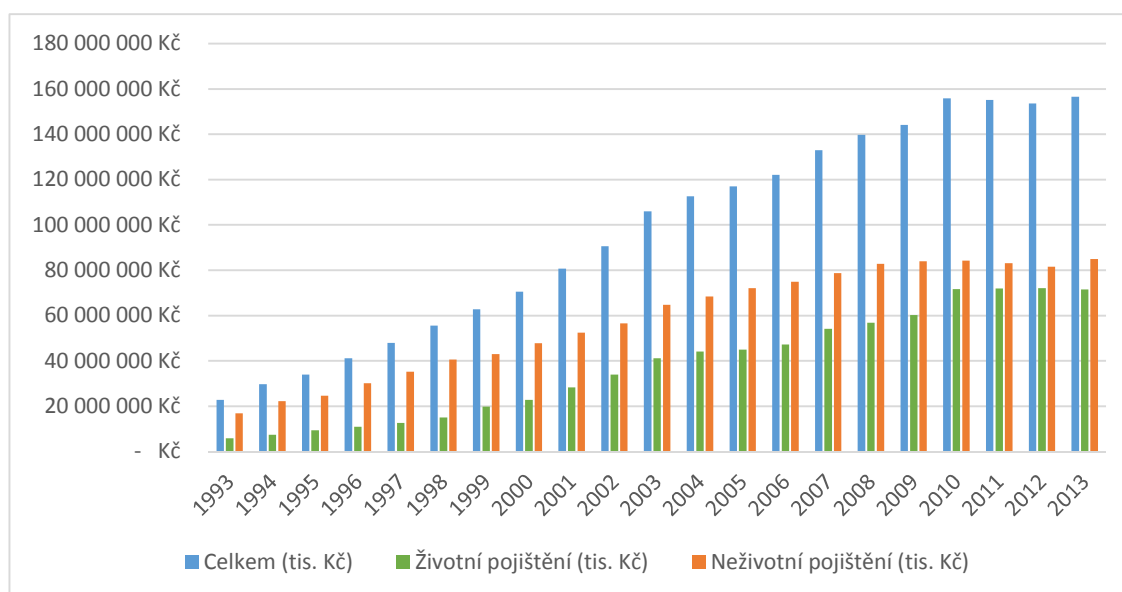
4 Vývoj hlavních ukazatelů pojistného trhu

Tato kapitola analyzuje vývoj příslušných ukazatelů pojistného trhu za určitá časová období.

4.1 Předepsané pojistné

Předepsané pojistné je stanoveno na dohodnuté pojistné období. Neuhrazením předepsaného pojistného ve stanovené nebo dohodnuté lhůtě pojištění zaniká a pojišťovna má nárok na dlužné pojistné. Po odečtení nákladů je základem pro výpočet daně z příjmu pojišťovny. Zjednodušeně lze říci, že předpis pojistného je vlastně účetní seznam všech položek pojistného, které se v daném časovém rozpětí (účetním období) mají uhradit pojišťovně. Předepsané pojistné je velmi důležitým ukazatelem výkonnosti každé komerční pojišťovny za příslušné období. Dělíme je na předepsané pojistné životního pojištění a na předepsané pojistné neživotního pojištění. Podle jeho sumy se komerční pojišťovny seřazují na příslušném pojistném trhu.⁴⁹

Graf. č. 1: Předepsané pojistné za sledované období (v tis Kč.)⁵⁰

Z grafu č. 1 je patrný každoroční růst předepsaného pojistného na pojistném trhu v ČR a to až do roku 2010. V souvislosti s mírným hospodářským růstem v ČR zaznamenal pojistný trh v roce 2011, na rozdíl od předchozích let, mírný pokles hrubého předepsaného pojistného. Pokles předepsaného pojistného, jehož hodnota za celý pojistný trh v roce 2011 dosáhla 155,1 mld. Kč, činil 0,6 %. V předchozím roce 2010 se jednalo o

⁴⁹ ČEJKOVÁ, V., *Pojistný trh*. Praha : Grada Publishing, 2002, s. 25-26.

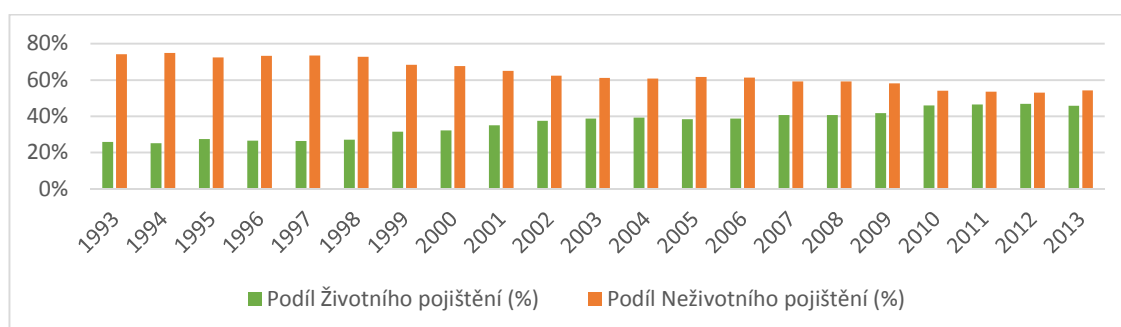
⁵⁰ Vlastní zpracování.

růst ve výši 8,2 %. Velké zpomalení během roku 2011 téměř až na úroveň stagnace zaznamenal segment trhu životního pojištění, kde se jednalo o nepatrný růst ve výši 0,3 %, zatímco v minulém roce dosahoval růst 19,3 %. Příčinnou tohoto zpomalení je absence růstu jednorázových produktů životního pojištění. V oblasti neživotního pojištění, které v roce 2010 prakticky stagnovalo (mírný růst 0,3 %), došlo k poklesu předpisu pojistného o 1,3 %.⁵¹

Hrubé předepsané pojistné je jedním ze základních ukazatelů popisujících vývoj pojistného trhu. V roce 2013 došlo ke zvýšení hrubého předepsaného pojistného o 1,9 %. V roce 2012 se jednalo o pokles o 1,0 %. Zvýšení celkového hrubého předepsaného pojistného bylo taženo nárůstem v oblasti neživotního pojištění o 4,2 %, zatímco předpis životního pojištění poklesl o 0,7 %. Celkové hrubé předepsané pojistné za rok 2013 dosáhlo 156,5 mld. Kč. Hodnota předepsaného pojistného v oblasti životního pojištění poklesla meziročně o 0,5 mld. Kč a ke konci roku 2013 dosáhla úrovně 71,6 mld. Kč. Mírný pokles předepsaného pojistného v životním pojištění během roku 2013 byl ovlivněn poklesem investičního životního pojištění.

V neživotním pojištění došlo ve srovnání s rokem 2012 (kdy předpis pojistného poklesl o 1,8 %) k oživení. Růst byl ovlivněn vyšším výběrem pojistného v oblasti pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Celkové hrubé předepsané pojistné dosáhlo v segmentu neživotního pojištění hodnoty 84,9 mld. Kč.⁵²

Graf č. 2 Podíl předepsaného pojistného %⁵³

⁵¹ ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2012*. [on-line] [cit. 2015-01-10]. Dostupné z WWW. <

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2012_cz.pdf>.

⁵² ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2013*. [on-line] [cit. 2015-01-10]. Dostupné z WWW. <

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2013_cz.pdf>.

⁵³ Vlastní zpracování.

Na předepsaném pojistném z hlediska objemu převažuje neživotní pojištění. Z dlouhodobého pohledu sledovaného období však postupně tento podíl klesá, kdy v roce 1994 činil podíl na celkovém předepsaném pojistném téměř 74,9% ale v roce 2013 již dosahoval výše 54,27%. Z opačného hlediska životního pojištění a jeho podílu na celkovém předepsaném pojistném jeho význam rok od roku roste. Od začátku roku 1993 dokázal podíl předepsaného pojistného v životním pojištění vzrůst z 25,79% na 46,91% v roce 2012.

Podíl životního pojištění na celkovém předepsaném pojistném v roce 2013 poklesl oproti předchozímu období o 1,2 procentního bodu na 45,7 %. Z dlouhodobého hlediska ale tento podíl mírně narůstá, je však stále v porovnání s vyspělými pojistnými trhy zemí EU na nízké úrovni.⁵⁴

4.2 Pojistné plnění

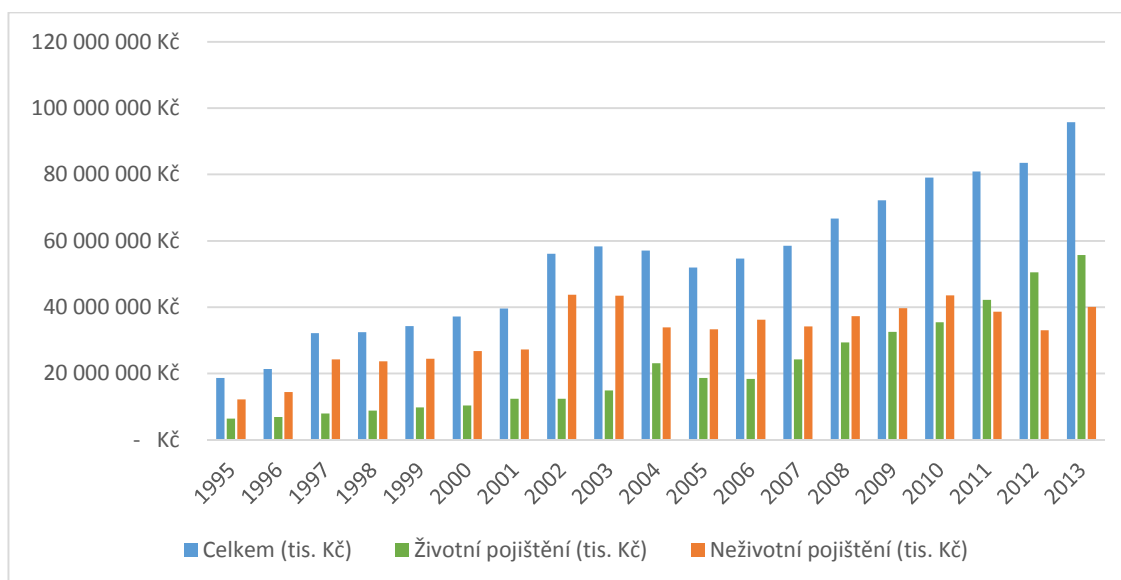
U pojistného plnění jde především o peněžité plnění komerční pojišťovny klientovi po vzniku pojistné události na základě pojistné smlouvy. Pojistné plnění je pojišťovnou vypočítaná a poskytnutá část ztráty (v neživotním pojištění) nebo dohodnutá pojistná částka (v životním pojištění). Takovéto pojistné plnění je pojišťovna povinna pojištěnému (nebo poškozenému) poskytnout za pojistnou událost, která splňuje podmínky dohodnuté v pojistné smlouvě nebo podmínky uvedené v zákoně. Podobně jako předepsané pojistné můžeme i pojistné plnění dělit na pojistné plnění za životní a neživotní pojištění. V neživotních pojištění není jisté, zda se po dobu trvání pojištění v případě konkrétní pojistné smlouvy vyskytne pojistná událost a pokud ano, tak, kolikrát. Pojistné plnění se tedy poskytne jen v případě, že pojistná událost nastala mu. Naproti tomu charakteristickým rysem životního pojištění je, tak, že pojišťovna vyplatí pojistné plnění v každém případě.

Poskytnout pojistné plnění v neživotním pojištění tedy znamená, vyplatit pojištěnému spravedlivou náhradu za škodu, kterou utrpěl na svém pojištěném majetku nebo na cizím majetku, pakliže na jeho uchování má finanční zájem (například nájemce věcí); odtud lze odvodit věcný obsah právního pojmu pojistný zájem. V majetkových pojištění bývá pravidlem, že odškodnění může být pouze jediné, i kdyby měl majitel uzavřeno několik pojištění, týkajících se v téže věci. V praxi se potom pojistitele v

⁵⁴ ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2012*. [on-line] [cit. 2015-01-10]. Dostupné z WWW. <
http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2012_cz.pdf>.

určitému poměru podílejí na úhradě celkové škody s tím, že pojištěný si musí napříště vybrat jen jednoho z pojistitelů. Obdobným pravidlem je, že z pojištění je odškodňována jen skutečná výše škody a to i v případě, kdyby měl pojištěný pro případ pojistné události sjednanou vyšší pojistnou částku. V majetkovém pojištění, tudíž obecně nemůže existovat přepojištění. Ze zcela jiného druhu je problém při odškodňování smrti nebo poškození zdraví člověka. Abstrahujeme-li od etických hledisek, pak při oceňování hodnoty lidského života se mohou použít pomocné metody, například hypotetický podíl daného jednotlivce na agregátních ekonomických ukazatelích, jedna z pomocných metod je právě jeho vlastní ocenění sebe sama sjednanou vyšší pojistnou částkou pro případ smrti s pojišťovnou, subjektivně představující odhad budoucích výdělků.⁵⁵

Graf č. 3 Pojistné plnění v tis. Kč⁵⁶

Srpnové povodně ve střední a východní Evropě, největší světová přírodní katastrofa roku 2002, zasáhly značnou část území České republiky. Tyto povodně byly způsobeny postupem dvou výrazných tlakových níží a s ním spojený frontální systémů postupujících přes střední Evropu v krátkém časovém rozmezí za sebou a. Obě navíc postupovali jen zvolna, čímž se období trvalých srážek prodloužilo. V celé řadě sledovaných profilů vodních toků v ČR byly zaznamenány historicky nejvyšší vodní stavy a průtoky.

⁵⁵ DAŇHEL, J., *Pojistná teorie*. 2. vydání. Praha : Professional Publishing, 2006, s. 56.

⁵⁶ Vlastní zpracování.

Povodněmi v srpnu 2002 bylo zasaženo v různém rozsahu celkem 43 okresů v rámci devíti krajů, přímo nebo nepřímo bylo povodněmi dotčeno 15,5% obyvatel České republiky. Celkové škody na majetku byly odhadnuty na více než 73 miliard korun.

Odhady povodňových škod 17 členských pojišťoven České asociace pojišťoven, které šetřili škody u svých klientů, ukazují, že srpnová povodeň přinesla klientům pojišťoven u nás historicky největší škody. Odhady k 30. červnu 2003 hovořili o celkem 82 tisících pojistných událostí, jimž odpovídají škody ve výši přes 36,7 miliardy Kč. Oproti posledním velkým povodním z roku 1997 výrazně vzrostl podíl pojištěných škod na celkových ekonomických ztrátách z povodní. Ty činily v roce 1997 63 miliard Kč a pojišťovny platily 9,7 miliardy Kč tj. 15,4 %. Odhady celkových škod v roce 2002 činí zmíněných 73 miliard korun, což při odhadovaných 36,7 miliard Kč vyplacených pojistných plnění znamená, že podíl pojišťoven na celkových ekonomických škodách přesahuje 50 %. Jiný je také poměr povodněmi zasaženého majetku občanů a podnikatelům oproti roku 1997, když škody na majetku občanů činily celých 35 % celkového objemu pojištěných škod, je to nyní jen 20 %. 80 % výše škod připadá na podnikatele a průmysl. Povodně 2002 totiž postihly v podstatně větší míře městské a průmyslové aglomerace. Poměr škod na majetku obyvatel a na majetku průmyslových podnikatelských subjektů z hlediska počtu škod a hodnoty škod byl při povodních 2002 následující. Pojištění obyvatel činil 83,3 % z celkového počtu škod při pouhých 20,3 % z hodnoty celkových škod, zatímco 16,7 % pojistných událostí v pojištění průmyslových a podnikatelských subjektů činilo plných 79,7 % hodnoty všech škod. Údaje České asociace pojišťoven 30. 6. 2003 dokládají, že celkem 17 členským pojišťovnám, jež šetří škody u svých klientů, byly k uvedenému datu nahlášený škody ve výši 36 miliard korun, což je více než 98 % celkové odhadované hodnoty, která činí 36,7 miliard Kč. Členské pojišťovny České asociace pojišťoven vyplatily na pojistné plnění svým klientům 26,7 miliard korun, včetně záloh, což je 74 % hodnoty nahlášených škod. Počet pojistných událostí odhadují pojišťovny na 82 205. Z nahlášených 80 516 bylo vyřízeno plných 73 437 pojistných událostí. Znamená to, že pojišťovny vyřídily 11 měsíců po povodních 91,2 % z celkově nahlášeného počtu pojistných událostí.⁵⁷

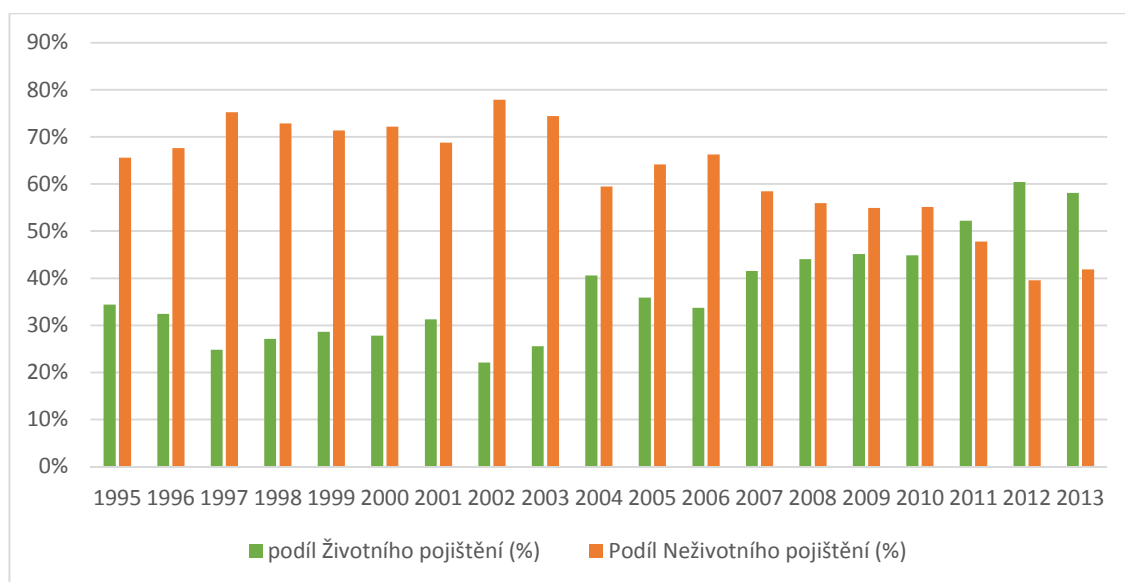
V roce 2013 se tempo růstu nákladů na pojistná plnění meziročně zvýšilo o 10,6 procentního bodu na 14,1 %, když celkový objem nákladů na pojistná plnění vzrostl téměř

⁵⁷ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2002* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/o-nas/vyrocní-zpravy/2002.pdf> >.

na 100 miliard Kč. Vyšší nárůst nákladů na pojistná plnění byl zaznamenán v oblasti neživotního pojištění, kdy činil 17,8 %. Uvedené zvýšení bylo ovlivněno významnými škodami způsobenými povodněmi ČR (pojistná plnění pojišťoven 7,5 miliardy Kč). V oblasti životního pojištění se tento ukazatel vyvíjel obdobně, náklady na pojistná plnění vzrostly o 10,7 %, tedy téměř shodně jako v roce 2012, kdy růst činil 10,3 %.

Podíl zajistitelů na nákladech na pojistná plnění přibližně koresponduje s jejich podílem na předepsaném pojistném. V neživotním pojištění, kde podíl zajistitelů na nákladech na pojistná plnění hraje významnější roli, se tento podíl zvýšil o 5,4 procentního bodu na 30,3 %. V případě životního pojištění zůstal podíl zajistitelů téměř nezměněn na úrovni 2,8 %. Náklady na pojistná plnění připadající na zajistitele v oblasti neživotního pojištění meziročně vzrostly o 43,2 % a dostali se na úroveň 14,9 miliard. Životním pojištěním došlo též k růstu nákladů na pojistná plnění ze strany zajistitelů, když porovnání s rokem 2012 vzrostly o 13 %. V absolutním vyjádření však tato částka dosahuje výrazně nižších hodnot, než je tomu v neživotním pojištění, pouze 1,4 miliardy korun.⁵⁸

Graf č. 4 Pojistné plnění - podíl v %⁵⁹

⁵⁸ ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2013*. [on-line] [cit. 2015-01-10]. Dostupné z WWW. <
http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2013_cz.pdf>.

⁵⁹ Vlastní zpracování.

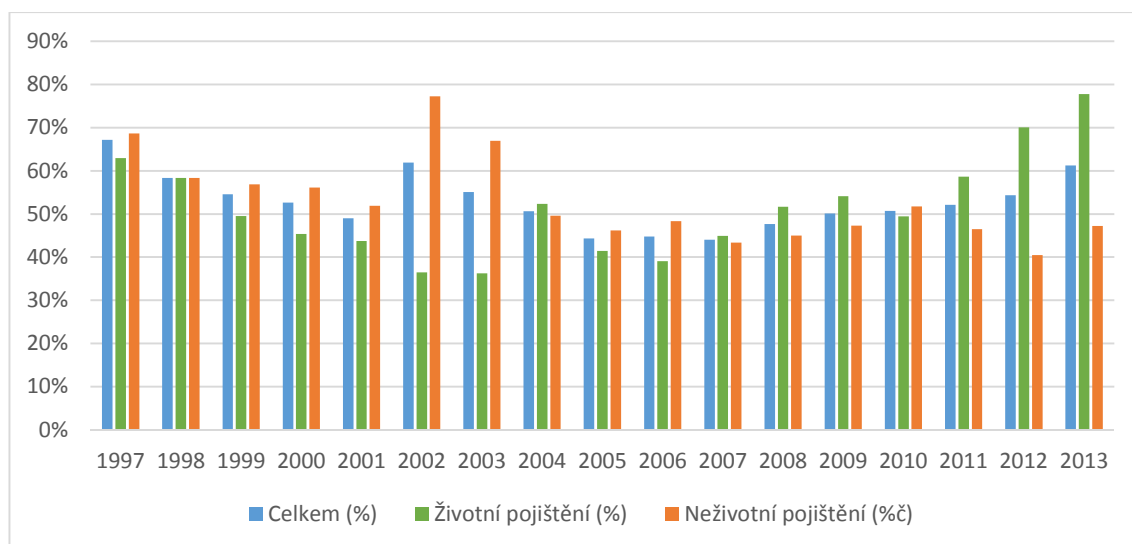
Na Graf č. 4 můžeme pohlížet ze dvou hledisek. Prvním může být potvrzení předchozích odstavců při popisování grafu č. 3, kdy je patrný vždy nárůst pojistného plnění u neživotního pojištění v letech, kdy byla Česká republika zasažena povodněmi a to opět roky 1997, 2002 a 2013. V těchto letech vždy podíl neživotního pojištění na pojistném plnění stoupá.

Nicméně z hlediska časového v průběhu sledovaného období dochází k postupnému srovnání podílů na pojistném plnění jak u životního, tak u neživotního pojištění. V posledních letech dokonce plnění z životního pojištění je vyšší než u neživotního, i když v roce 2013 dochází u pojistného plnění z životního pojištění k mírnému poklesu.

4.3 Škodovost

Škodovost by měla být nižší než netto pojistné v procentech a rozhodně by neměla dosahovat 100 % přijatého pojistného. Pokud by byla škodovost vyšší než netto pojistné, jednalo by se o ekonomicky nevyrovnané pojištění.

Graf č. 5 Vývoj škodovosti⁶⁰

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ve sledovaném období dochází k různým výkyvům jak u neživotního, tak i u životního pojištění. U neživotního pojištění jsou tyto výkyvy dány především nepředvídatelnými událostmi, z nichž nejmarkantnější jsou události živelního rázu, viz zmiňované povodně. Povodňové události jsou patrné i na grafu č. 5, kdy roky 1997 a 2002 jsou zřetelné již na první pohled. Vysoká škodovost

⁶⁰ Vlastní zpracování.

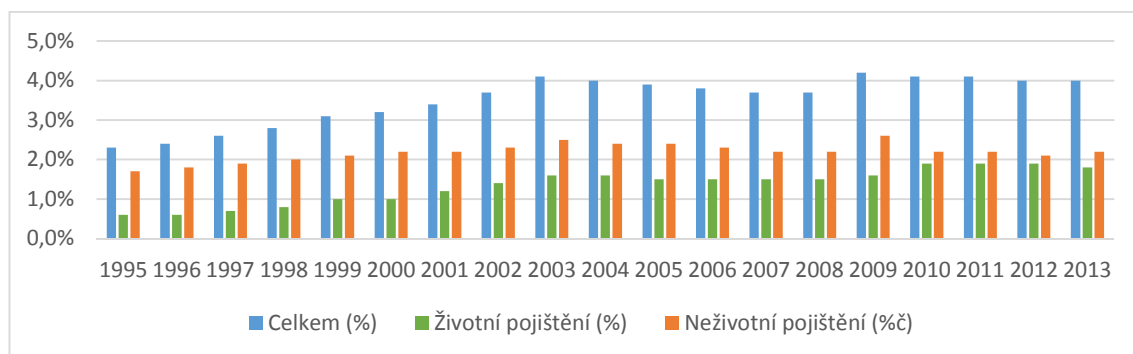
v neživotním pojištění je i v roce 2003, kdy pravděpodobně docházelo ještě k likvidaci povodňových škod z roku 2002. Také v roce 2010 a 2013 dochází ke zvýšené škodovosti opět z důvodu povodňových škod. Ze škod způsobených živelnými událostmi se v roce 2010 jednalo zejména o škody způsobené květnovými povodněmi na Moravě a srpnovými povodněmi v severních Čechách s nahlášenými škodami ve výši zhruba 1,4 mld. Kč, resp. 1,6 mld. Kč, a dále pak srpnovým krupobitím v Praze s nahlášenými škodami v objemu přibližně 1,8 mld. Kč.

Celková škodovost ve sledovaném období od roku 1997 z hodnoty 67,17% klesala až na hranici 49,04% v roce 2001, poté se opět zvýšila na hodnotu 61,93% v roce 2002, aby postupně klesala a držela se v mezích 50,67% až 54,36% v letech 2004 až 2012. V roce 2013 došlo opět k vyššímu nárůstu škodovosti, na kterém se podílelo vyšší škodovostí jak životní, tak i neživotní pojištění. Zajímavé je, že škodovost z neživotního pojištění v letech 2011-2012 klesala a oproti tomu škodovost v životním pojištění stoupala. Předpokladem může být výroční plnění z dříve uzavřených smluv životního pojištění.

4.4 Pojištěnost

Agregátní ukazatel pojištěnosti je dalším z důležitých ukazatelů rozvoje pojistného trhu. Jeho používání je běžné i ve vyspělých evropských ekonomikách. Celková možnost pojišťování na příslušném pojistném trhu je dána rozsahem pojistného pole. Pojistné pole je soubor majetku, předmětů, osob nebo jiných jevů, existujících v daném státě nebo teritoriu, který je možno pojistit. Pojištěnost odráží schopnost pojistného trhu obsáhnout dané pojistné pole.⁶¹

Graf č. 6 Pojištěnost⁶²

⁶¹ ČEJKOVÁ, V., *Pojistný trh*. Praha : Grada Publishing, 2002, s. 27.

⁶² Vlastní zpracování.

V grafu Pojištěnost vidíme znázorněný průběh jak celkové pojištěnosti, tak jednotlivé pojištěnosti za životní pojištění i neživotní pojištění. Od roku 1995 do roku 2003 pojištěnost jak celková, tak i obě dvě její složky rostly, a to v celkové pojištěnosti z 2,3% v roce 1995 až na hodnotu 4,1% v roce 2003. Poté složka životního pojištění mírně stagnovala na hodnotě 2,5% do roku 2008, poté od roku 2009 do roku 2012 dosahovala hodnoty 1,9% a rok 2013 mírně poklesla na hodnotu 1,8%. Pojištěnost v neživotním pojištění od roku 2004 z hodnoty 2,4% poklesla až na hodnotu 2,2% v roce 2007 a 2008. V roce 2009 dosáhla hodnoty 2,6% a poté se opět pohybuje na hodnotě 2,2%. Celková pojištěnost se od roku 2004, přes mírný pokles a následný růst opět ustálila v roce 2013 na hodnotě 4%.

4.5 Počet komerčních pojišťoven

Je jedním ze základních ukazatelů používaných mezinárodní teorií i praxí. Počet pojišťoven v dané ekonomice může vypovídat nejen o vývoji a vyspělosti daného pojistného trhu, ale také o způsobu jeho regulace.

Tabulka č. 1 – Počty pojišťoven⁶³

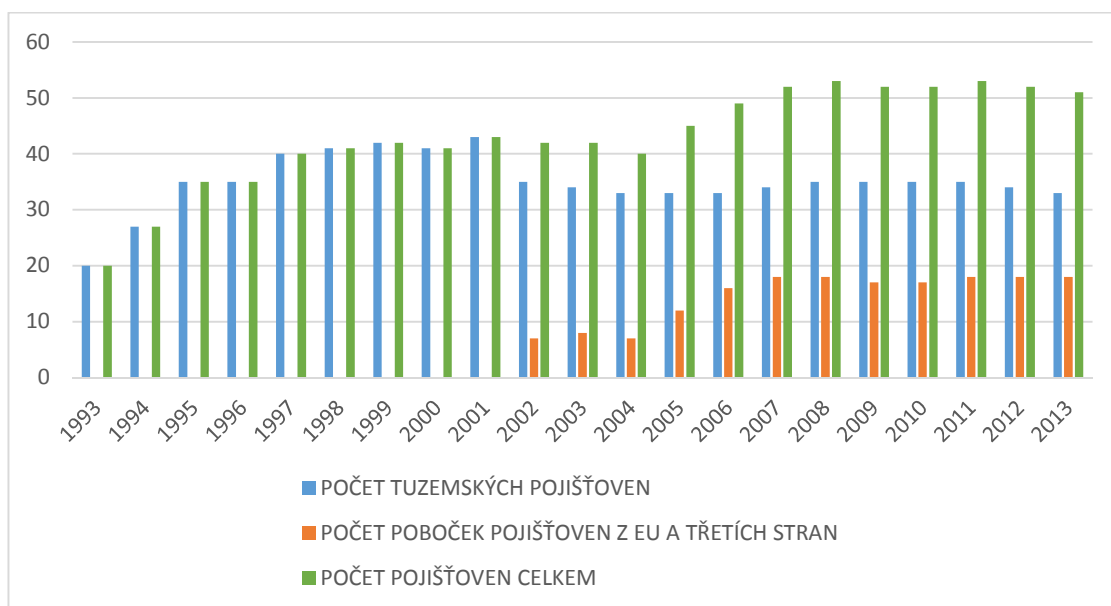
Rok	POČET TUZEMSKÝCH POJIŠŤOVEN	POČET Poboček POJIŠŤOVEN Z EU A TŘETÍCH STRAN	POČET POJIŠŤOVEN CELKEM
1993	20		20
1994	27		27
1995	35		35
1996	35		35
1997	40		40
1998	41		41
1999	42		42
2000	41		41
2001	43		43
2002	35	7	42
2003	34	8	42
2004	33	7	40
2005	33	12	45
2006	33	16	49
2007	34	18	52
2008	35	18	53
2009	35	17	52
2010	35	17	52
2011	35	18	53
2012	34	18	52
2013	33	18	51

V roce 2013 působilo na českém trhu 33 tuzemských pojišťoven, což je o jednu méně než v předešlém roce. Počet poboček zahraničních pojišťoven zůstal beze změny 18. Tři tuzemské pojišťovny mají pobočku na Slovensku a jedna má pobočku v Polsku. Na rozdíl od roku 2012 nedošlo na českém pojistném trhu k dalším zásadním organizačním změnám. Počet i názvy působících subjektů zůstal nezměněn.

⁶³ Vlastní zpracování

Množství pojišťoven a poboček pojišťoven z jiných členských států EU a EHP, které mohou působit na českém trhu na základě přeshraničního poskytování služeb, se mírně zvýšilo ze 730 na 743. Ty se ve své činnosti zaměřují zejména na oblast neživotního pojištění a rozsah poskytovaných obchodů je odhadován na jednotky miliard korun. Tyto nejsou zahrnuty v tabulce č. 1. Na českém trhu nadále působí jen jedna zajišťovna, VIG RE zajišťovna, a.s., s licencí ČNB.⁶⁴

Graf č. 7 – Počet pojišťoven⁶⁵

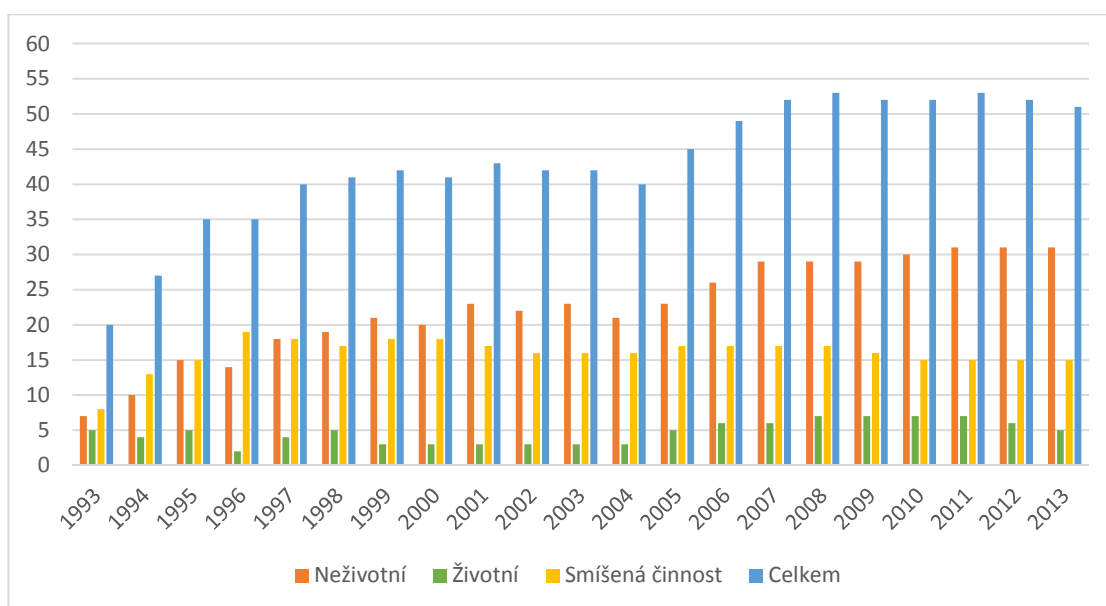

Na grafu č. 7 je znázorněn vývoj počtu pojišťoven v přehledné vizuální podobě. Až do roku 2001 se počet tuzemských pojišťoven rovnal celkovému počtu pojišťoven působících na našem trhu. Od roku 2002, kdy začaly působit i zahraniční pobočky pojišťoven již graf znázorňuje i růst počtu těchto poboček.

⁶⁴ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2013* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/o-nas/vyrocní-zpravy/2013.pdf> >.

⁶⁵ Vlastní zpracování.

Graf č. 8 – Trh podle zaměření pojišťoven⁶⁶

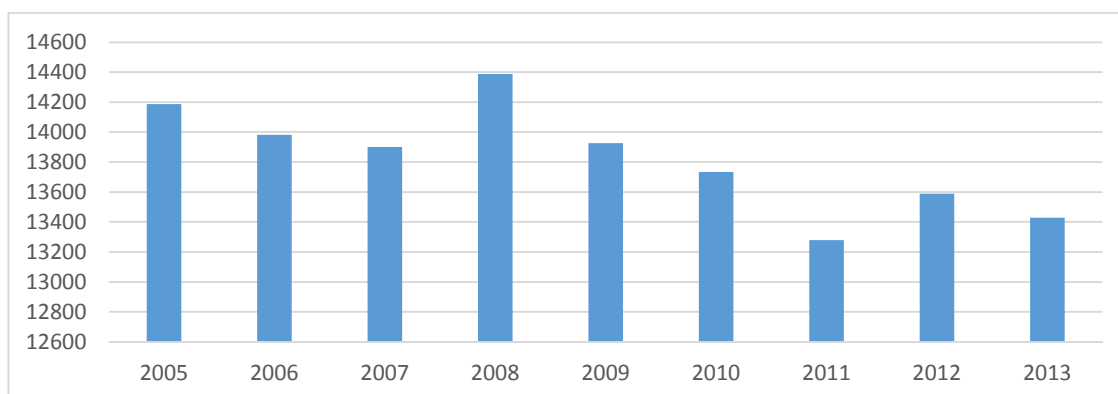

Grafu č. 8 zobrazuje vývoj počtu pojišťoven podle jejich zaměření. Je zde patrný růst počtu pojišťoven zaměřených na neživotní pojištění, kdy z počtu 7 v roce 1993 narostl jejich stav na 31 v roce 2013. Počet pojišťoven životních se přes malé výkyvy udržel na počtu 5 z roku 1993 i v roce 2013. Počet smíšených pojišťoven se v roce 2013 se od roku 2010 ustálil na počtu 15 pojišťoven.

4.6 Počet zaměstnanců v pojišťovnictví

Je ukazatelem, který nám dává základní představu o úrovni daného pojistného trhu z pohledu jeho personální obsazení. Nedá se však zaměřovat za absolutní počet zaměstnanců v pojišťovnictví, je třeba brát v potaz i produktivitu a způsob jejich práce.

Graf č. 9 – Počet zaměstnanců⁶⁷

⁶⁶ Vlastní zpracování.

⁶⁷ Vlastní zpracování.

Z uvedeného grafu vyplývá tlak na pojišťovny a jejich zaměstnance na co nejvyšší efektivitu práce. Od roku 2008 do roku 2013 ubylo lidí na zaměstnanecký poměr v pojišťovnictví téměř o 1000 pracovních míst. Kromě roku 2008 a 2012 se prakticky každý rok počet kmenových zaměstnanců pojišťoven snížil.

V souvislosti s počtem zaměstnanců je také potřeba uvést informace k pojišťovacím zprostředkovatelům a samostatným likvidátorům pojistných událostí. Česká národní banka v roce 2013 evidovala 140 541 (141 846 v roce 2012) pojišťovacích zprostředkovatelů a 213 (195 v roce 2012) samostatných likvidátorů pojistných událostí, což je oproti roku 2012 v průměru o 1 % méně zprostředkovatelů, a o 9 % více samostatných likvidátorů.⁶⁸

4.7 Počet uzavřených pojistných smluv

Pojistná smlouva je uzavřena přijetím návrhu na pojištění oběma smluvními stranami tedy pojistníkem a pojišťovatelem. Tento ukazatel dobře odhaluje nejen úroveň pojistného trhu, ale i efektivnost práce v komerčních pojišťovnách.

Tabulka č. 2 - Počty smluv v životním pojištění⁶⁹

Životní pojištění - počty smluv		
	Počet smluv	Počet nově uzavřených smluv
2008	10104445	1241298
2009	9349600	1134451
2010	8919070	1438364
2011	8675566	1522368
2012	8602102	1539624
2013	8060735	1136975

Z tabulky jednoznačně vyplývá setrvalý pokles počtu smluv životního pojištění v kmeni pojišťoven a také výrazný pokles uzavřených nových smluv životního pojištění v roce 2013 oproti roku 2012.

Podíl životního pojištění na celkovém předpisu klesl na 45,8 %. Oproti zahraničním pojistným trhům, kde je dlouhodobě ustálen poměr segmentů 60:40 ve prospěch životního pojištění, v České republice tak stále trvá opačný převažující podíl

⁶⁸ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2005* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/o-nas/vyrocní-zpravy/2005.pdf> >.

⁶⁹ Vlastní zpracování

neživotního pojištění.⁷⁰

Tabulka č. 3 - Počty smluv v neživotním pojištění⁷¹

Neživotní pojištění - počty smluv		
	Počet smluv	Počet nově uzavřených smluv
2008	18221743	9470184
2009	18355707	9335079
2010	18427436	9189790
2011	19233378	9258280
2012	18277977	10034809
2013	19252293	10737654

V neživotním pojištění je dle údajů z tabulky situace opačná, kdy počet smluv v kmeni se po propadu v roce 2012 opět navýšil a také počet nově uzavřených smluv neživotního pojištění zaznamenal růst již čtvrtým rokem po sobě.

⁷⁰ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2013* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/o-nas/vyrocni-zpravy/2013.pdf> >.

⁷¹ Vlastní zpracování

4.8 Počet vyřízených pojistných událostí

Pokud hovoříme o vyřízených pojistných událostech, máme vlastně na mysli konečný efekt pojištění. Počet vyřízených pojistných událostí je tedy jedním z důležitých ukazatelů úrovně pojistného trhu.

Tabulka č. 4 – Pojistné události v životním pojištění⁷²

Životní pojištění – Pojistné události			
	Počet nahlášených pojistných událostí	Počet vyřízených pojistných událostí	Počet nevyřízených pojistných událostí
2008	951141	823404	127737
2009	977606	842404	135202
2010	1169730	1045475	124255
2011	1151397	1035376	116021
2012	1135683	1025808	109875
2013	1225574	1117607	107967

Z uvedené tabulky je zřejmý trend růstu nahlášených pojistných událostí v životním pojištění, s tím roste i počet vyřízených pojistných událostí. Pozitivním aspektem je neustálé snižování počtu nevyřízených pojistných událostí, které se daří od roku 2009 udržovat v sestupné hladině.

Tabulka č. 5 – Pojistné události v neživotním pojištění⁷³

Neživotní pojištění - počty smluv			
	Počet nahlášených pojistných událostí	Počet vyřízených pojistných událostí	Počet nevyřízených pojistných událostí
2008	1348076	1052551	295525
2009	1407583	1066711	340872
2010	1591906	1129092	462814
2011	1491113	1055730	435383
2012	1536361	1154828	381533
2013	1672707	1253918	418789

Z uvedené tabulky neživotního pojištění je stejně jako v životním pojištění zřejmý trend růstu nahlášených pojistných událostí v neživotním pojištění, s tím roste i počet vyřízených pojistných událostí. Nicméně snižování počtu nevyřízených pojistných

⁷² Vlastní zpracování

⁷³ Vlastní zpracování.

událostí se na rozdíl od životního pojištění nedaří korigovat v sestupné tendenci, ale např. v roce 2013 se počet nevyřízených pojistných událostí zvýšil oproti roku předcházejícímu.

4.9 Koncentrace pojistného trhu

Je velmi významným ukazatelem úrovně pojistného trhu, který je sledován ve většině vyspělých zemí. Představuje podíl největších komerčních pojišťoven na předepsaném pojistném. Většinou se sleduje 5, 10 a 15 největších pojišťoven na daném pojistném trhu.

Tabulka č. 6 – Prvních deset pojišťoven podle předepsaného pojistného celkem⁷⁴

Předepsané smluvní pojistné a podíly na trhu (tis. Kč, %)			
Prvních deset pojišťoven na trhu v roce 2013			
		2013	%
1.	ČP	28 849 764 Kč	24,85
2.	KOOP	22 377 552 Kč	19,28
3.	ALLIANZ	10 336 411 Kč	8,9
4.	GP	7 895 916 Kč	6,8
5.	ČSOBP	7 408 501 Kč	6,38
6.	PČS	6 115 424 Kč	5,27
7.	ČPP	5 964 903 Kč	5,14
8.	UNIQA	5 489 959 Kč	4,73
9.	ING (NN)	4 857 616 Kč	4,18
10.	AXA ŽP	2 860 957 Kč	2,46

Tabulka č. 7 – Prvních deset pojišťoven v životním pojištění⁷⁵

Předepsané smluvní pojistné a podíly na trhu v životním pojištění (tis. Kč, %)			
Prvních deset pojišťoven na trhu v roce 2013			
		2013	%
1.	ČP	10 418 917 Kč	21,84
2.	KOOP	6 643 386 Kč	13,92
3.	PČS	5 988 878 Kč	12,55
4.	ING (NN)	4 857 616 Kč	10,18
5.	ČSOBP	2 982 392 Kč	6,25
6.	ALLIANZ	2 946 232 Kč	6,18
7.	GP	2 798 824 Kč	5,87
8.	AXA ŽP	2 706 211 Kč	5,67
9.	METLIFE	2 422 077 Kč	5,08
10.	KP	1 542 350 Kč	3,23

⁷⁴ Vlastní zpracování

⁷⁵ Vlastní zpracování

Tabulka č. 8 – Prvních deset pojišťoven v neživotním pojištění⁷⁶

Předepsané smluvní pojistné a podíly na trhu v neživotním pojištění (tis. Kč, %)			
Prvních deset pojišťoven na trhu v roce 2013			
		2013	%
1.	ČP	18 430 847 Kč	26,9
2.	KOOP	15 734 166 Kč	23,01
3.	ALLIANZ	7 390 179 Kč	10,81
4.	GP	5 097 092 Kč	7,45
5.	ČPP	4 693 273 Kč	6,86
6.	ČSOBP	4 426 109 Kč	6,47
7.	UNIQA	4 311 658 Kč	6,31
8.	CARDIF	2 027 531 Kč	2,97
9.	AXA	1 057 478 Kč	1,55
10.	TRIGLAV	739 227 Kč	1,08

Tabulky č. 6 až 8 popisují pořadí jednotlivých pojišťoven podle celkového přijatého pojistného v tabulce č. 6 a podle životního a neživotního pojištění v tabulkách č. 7 a č. 8. V tabulkách bylo komparováno prvních deset pojišťoven na trhu.

Jak z uvedeného přehledu vyplývá, že Česká pojišťovna si drží nejvyšší podíl na trhu jak celkově, tak v životním a neživotním pojištění. Kooperativa pojišťovna potvrzuje svůj podíl na trhu hned za Českou pojišťovnou a to také ve všech třech porovnávaných aspektech. Celková trojka na trhu, Allianz pojišťovna, si drží třetí místo i v neživotním pojištění, ovšem v životním se pohybuje na šestém místě.

Názvy pojišťoven na jednotlivé tabulky byly uvedeny záměrně podrobněji, aby byl získán dostatečný přehled o rozdílném podílu pojišťoven na trhu v první desítce v rámci životního a neživotního pojištění a pak v celkovém pořadí.

Tabulka č. 9 – Koncentrace pojistného trhu celkem⁷⁷

Koncentrace pojistného trhu v %						
ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Podíl největší pojišťovny	32,79	30,21	28,43	26,67	25,88	24,85
Podíl 5 největších pojišťoven	74,9	72,18	70,18	67,69	67,04	66,21
Podíl 10 největších pojišťoven	92,47	91,06	89,6	88,78	88,48	87,99

⁷⁶ Vlastní zpracování

⁷⁷ Vlastní zpracování.

Tabulka č. 10 – Koncentrace pojistného trhu životního pojištění⁷⁸

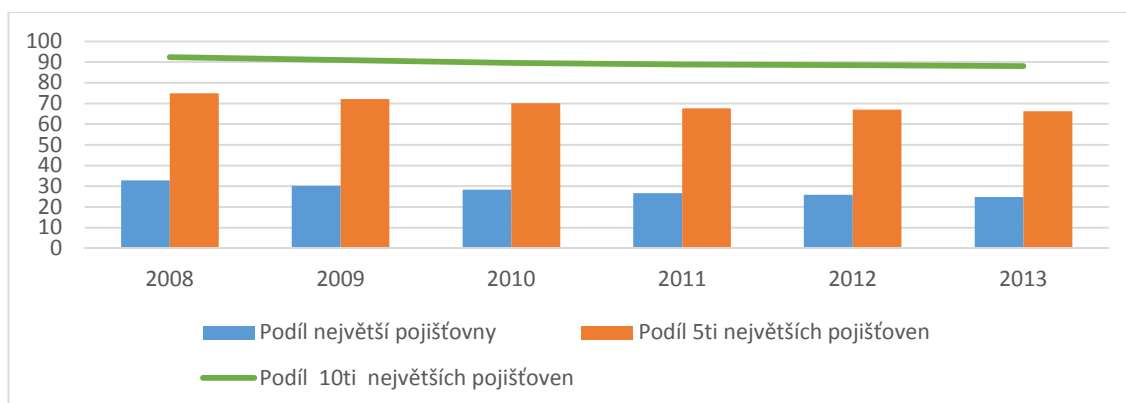
Koncentrace pojistného trhu životního pojištění v %						
ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Podíl největší pojišťovny	32,07	30,28	28,22	23,98	23,07	21,84
Podíl 5 největších pojišťoven	73,25	71,31	69,12	66,39	66,1	64,74
Podíl 10 největších pojišťoven	93,58	93,04	92,15	91,45	91,12	90,77

Tabulka č. 11 – Koncentrace pojistného trhu neživotního pojištění⁷⁹

Koncentrace pojistného trhu neživotního pojištění v %						
ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Podíl největší pojišťovny	36,1	34,21	31,37	28,49	27,83	26,9
Podíl 5 největších pojišťoven	84,64	83,04	81,02	77,43	76,06	75,03
Podíl 10 největších pojišťoven	96,08	95,73	95	93,49	93,62	93,41

Z výše uvedených hodnot v tabulkách č. 9 až 10 je zřejmé, že prvních deset pojišťoven si drží podíl v koncentraci pojistného trhu na téměř 90% v celkovém součtu. Pokud bychom porovnávali život nebo neživot zvlášť, pak dokonce podíl mírně převyšuje 90% trhu. Ještě zajímavější je ale stav podílu prvních pěti pojišťoven, které mají celkový podíl na trhu ve výši překračující 66%. První pojišťovna si pak udržuje hodnotu nad 20%, i když můžeme v grafu č. 10 pozorovat její trvalý pokles v rozsahu podílu na koncentraci pojistného trhu v ČR.

Graf č. 10 – Koncentrace pojistného trhu v %⁸⁰

⁷⁸ Vlastní zpracování.

⁷⁹ Vlastní zpracování

⁸⁰ Vlastní zpracování

5 Vnímání pojistného trhu klienty

Pro naplnění vedlejšího cíle bakalářské práce, vnímání pojistného trhu samotnými klienty pojišťoven, byl proveden vlastní marketingový výzkum. Tento výzkum měl formu dotazníkového šetření a to zveřejněním na internetovém portálu survio.com. Dotazník navazuje na teoretickou třetí a praktickou čtvrtou kapitolu bakalářské práce.

Dotazníkové šetření zachycuje lidské názory, mínění, postoje nebo třeba znalosti. Obecnou výhodou dotazníkového šetření je relativně jednoduchá administrace, kterou nemusí zajišťovat školení tazatelé, protože velká míra standardizace kladených otázek nevyžaduje zvláštní vysvětlení.⁸¹

5.1 Projekt výzkumu

5.1.1 Metodologický postup výzkumu

- Dotazníkové šetření bylo zaměřeno pouze na klienty, kteří mají uzavřenu minimálně jednu platnou pojistnou smlouvu u pojišťovny působící na našem pojistném trhu.
- Dotazník byl vytvořen a umístěn na internetovém portálu survio.com a byl rozesílán elektronickou komunikací přes emaily a sociální sítě jedinečným odkazem na dotazník na stránky internetového portálu.
- Požadavek minimálního počtu 100 respondentů.
- Dotazník se bude zabývat otázkami na vnímání pojistného trhu, důvody a způsob uzavírání pojistné smlouvy, ale také na změnu pojišťovny a jejího produktu z důvodu výhodnějších konkurenčních nabídek.
- Na některé otázky byla možná pouze jen jedna odpověď, u jiných mohli respondenti uvést odpovědi více.

5.1.2 Předvýzkum

Po sestavení dotazníku byl proveden předvýzkum. Teno potvrdil srozumitelnost a funkčnost dotazníku, který byl po této kontrole zpřístupněn k dotazování.

⁸¹ SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*, Praha : Grada Publishing 2014. s. 158.

5.1.3 Struktura dotazníku

Dotazník sestával celkem z dvanácti otázek. Znění dotazníku je umístěno na konci bakalářské práce v příloze č. 1. Prvních osm otázek je zaměřených na problematiku související s pojistným trhem, pojišťovny a jejich produkty. Poslední čtyři otázky jsou statistické povahy zaměřené na věk, zaměstnání, pohlaví a vzdělání dotazovaných respondentů.

5.1.4 Cíle a hypotézy

Hlavním cílem marketingového výzkumu bylo pomocí dotazování zjistit, zda si klienti uvědomují rozsáhlost pojistného trhu nejen množstvím pojišťoven, ale zejména jejich podílem na trhu, jaké základní pojištění mají uzavřeno a případně, jakým způsobem komunikují s pojišťovny při uzavírání pojistné smlouvy.

Pro uvedený marketingový výzkum byly stanoveny tyto tři hypotézy:

- H1: 50% dotazovaných vnímá za největší pojišťovnu v ČR Českou pojišťovnu.
- H2: Minimálně 25% respondentů má uzavřenu pojistnou smlouvu u České pojišťovny.
- H3: 50% respondentů uzavírá pojištění na pobočkách pojišťoven.

5.2 Výsledky výzkumu

Dotazník vyplnilo celkem 106 respondentů. Na některé otázky byla odpověď pouze jedna, na některé mohli respondenti uvést více odpovědí, případně uvést jinou možnost než z nabízených.

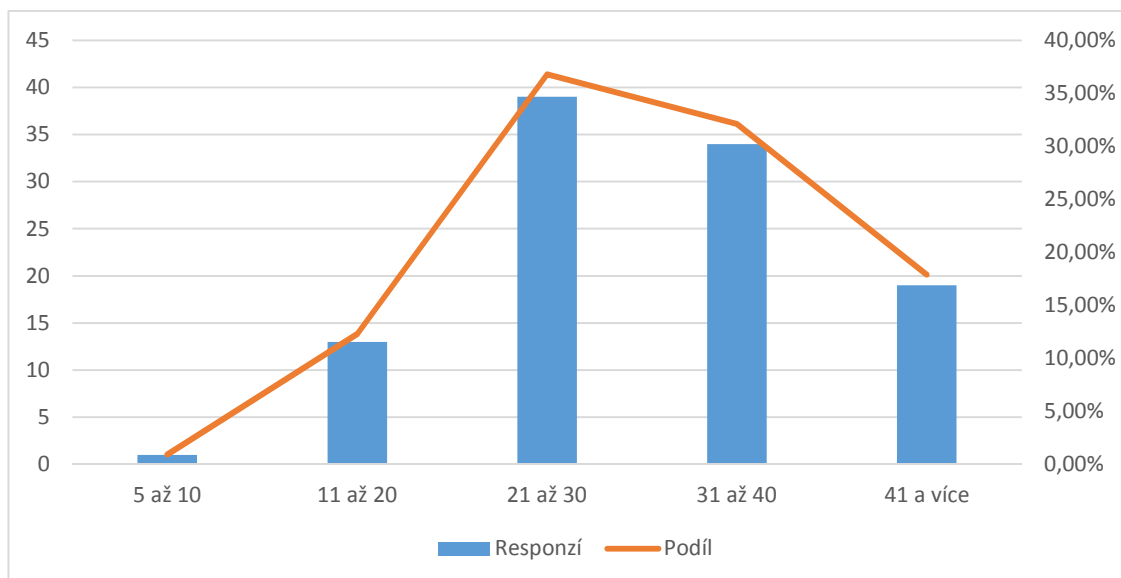
Dotazník byl zpracován a vyvěšen na internetovém portále www.survio.com a respondentům zpřístupněn pomocí odkazu na příslušný link internetové stránky.

V následující části jsou uvedeny otázky, tabulky a grafy, které jsou podstatné pro ověření stanovených hypotéz. Ostatní otázky jsou přiloženy v dotazníku.

Tabulka č. 12 – Otázka č. 1⁸²

Víte, kolik pojišťoven působí na českém pojistném trhu?		
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
5 až 10	1	0,90%
11 až 20	13	12,30%
21 až 30	39	36,80%
31 až 40	34	32,10%
41 a více	19	17,90%

Graf č. 11 – Znáte počet pojišťoven na českém pojistném trhu?⁸³

⁸² Vlastní zpracování.

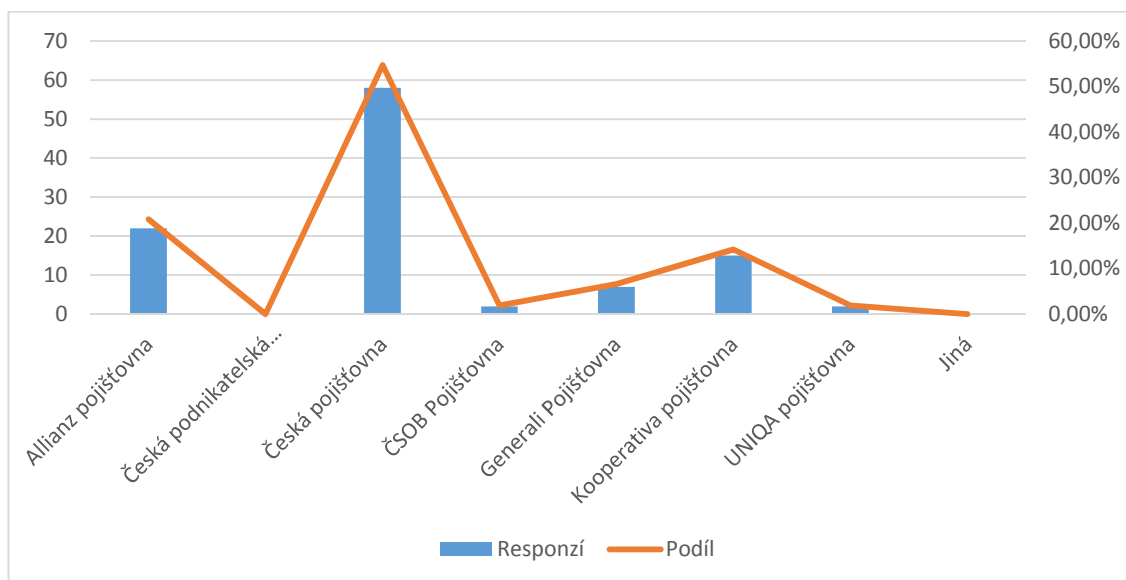
⁸³ Vlastní zpracování.

Na otázku č. 1 odpovědělo celkem 106 respondentů. Největší podíl, téměř 37% dotazovaných uvedlo, že předpokládají počet pojišťoven v rozmezí 21 až 30. Necelých 18% zvolilo pátou možnost a odpovědělo správně, když uvedlo počet pojišťoven na našem trhu více než 41.

Tabulka č. 13 – Otázka č. 2⁸⁴

Jaká pojišťovna zaujímá největší podíl na pojistném trhu ČR?		
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Allianz pojišťovna	22	20,80%
Česká podnikatelská pojišťovna	0	0,00%
Česká pojišťovna	58	54,70%
ČSOB Pojišťovna	2	1,90%
Generali Pojišťovna	7	6,60%
Kooperativa pojišťovna	15	14,20%
UNIQA pojišťovna	2	1,90%
Jiná	0	0,00%

Graf č. 12 – Jaká pojišťovna má největší podíl na pojistném trhu ČR?⁸⁵

Na Otázku č. 2 odpovědělo opět 106 respondentů. Zde neomylně nadpoloviční většina, téměř 55% dotazovaných uvedlo, že největší podíl na našem pojistném trhu

⁸⁴ Vlastní zpracování.

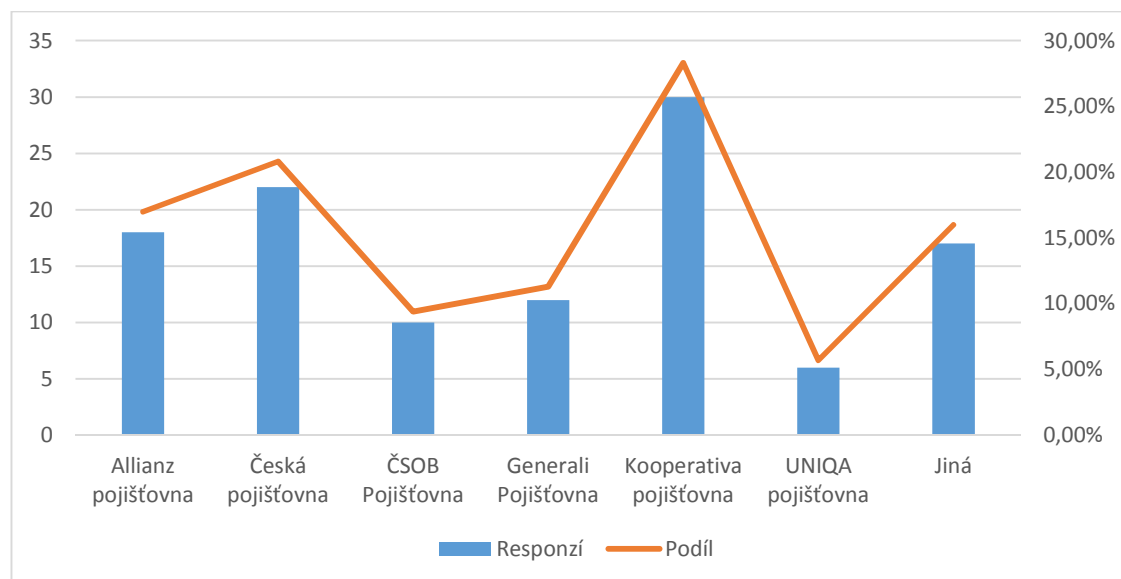
⁸⁵ Vlastní zpracování.

zaujímá Česká pojišťovna. 20,8% dotazovaných míní, že největší podíl patří Allianz pojišťovně a 14% respondentů uvedlo, že patří pojišťovně Kooperativa.

Tabulka č. 14 – Otázka č. 3⁸⁶

U jaké pojišťovny máte uzavřenu pojistnou smlouvu?		
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Allianz pojišťovna	18	17,00%
Česká pojišťovna	22	20,80%
ČSOB Pojišťovna	10	9,40%
Generali Pojišťovna	12	11,30%
Kooperativa pojišťovna	30	28,30%
UNIQA pojišťovna	6	5,70%
Jiná	17	16,00%

Graf č. 13 – U jaké pojišťovny máte uzavřenu pojistnou smlouvu?⁸⁷

Otázka č. 3 zkoumala u jaké pojišťovny se klienti nejčastěji pojišťují. Opět odpovědělo 106 respondentů, nicméně responzí bylo celkem 115. Z toho vyplývá a je to logické, že někteří z dotazovaných mají uzavřeno více pojistných smluv u konkurenčních pojišťoven. Nejvíce preferovanou pojišťovnou v této otázce byla pojišťovna Kooperativa, kterou uvedli respondenti ve 28,3%. Na druhém místě s 20,8% respondenti využívají služeb České pojišťovny. Třetí nejvíce využívanou pojišťovnou se 17% představuje pojišťovna Allianz.

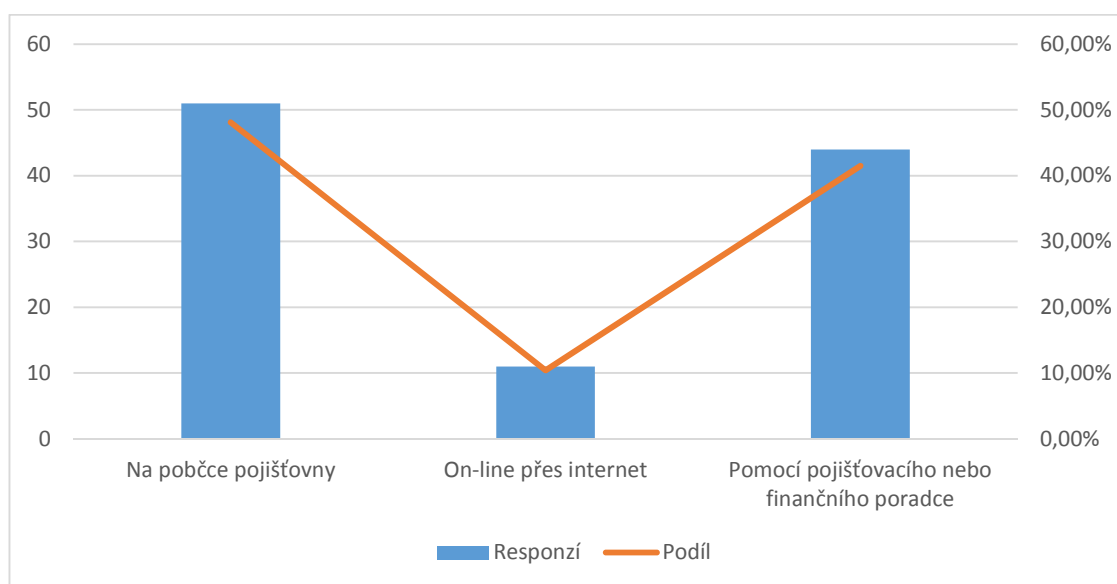
⁸⁶ Vlastní zpracování.

⁸⁷ Vlastní zpracování.

Tabulka č. 15 – Otázka č. 4

Pojistnou smlouvu jste uzavřel/a?		
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Na pobočce pojišťovny	51	48,10%
On-line přes internet	11	10,40%
Pomocí pojišťovacího nebo finančního poradce	44	41,50%

Graf č. 14 – Způsob uzavření smlouvy

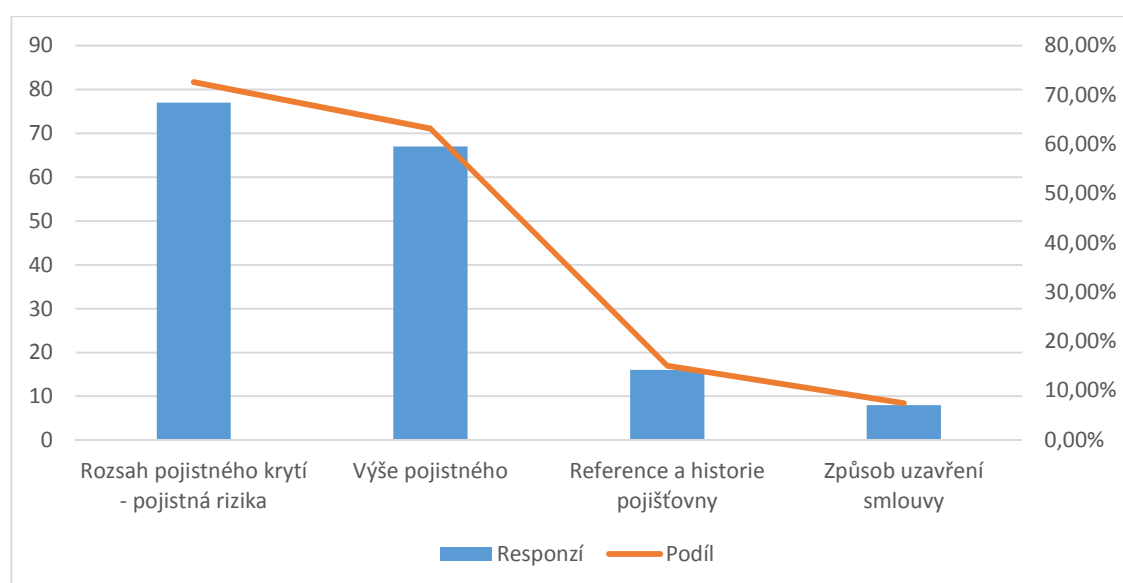

U otázky č. 4 uvedlo nejvíce respondentů a to 48,1%, že pojistnou smlouvu uzavřeli na prodejním místě samotné pojišťovny. Více než 41% využilo k uzavření pojistné smlouvy služeb pojišťovacího nebo finančního poradce a 10,4% dotazovaných již uzavřelo pojistku pomocí internetu a on-line služeb pojišťoven či portálů zabývajících se prodejem pojištění přes internet.

Tabulka č. 16 – Otázka č. 5⁸⁸

Pro uzavření pojistné smlouvy pro Vás rozhoduje		
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Rozsah pojistného krytí - pojistná rizika	77	72,60%
Výše pojistného	67	63,20%
Reference a historie pojišťovny	16	15,10%
Způsob uzavření smlouvy	8	7,50%

Graf č. 15 – Pro uzavření pojistné smlouvy rozhoduje?⁸⁹

U otázky č. 5, co rozhoduje pro uzavření pojistné smlouvy, odpovědělo opět 106 respondentů. I u této otázky mohli dotazovaní uvést více možností odpovědí, z tohoto důvodu bylo odpovězeno 168 responzí. Za nejdůležitější podíl, téměř 73% respondenti považují rozsah pojistného krytí. Jako druhou nejčastější variantu uvedli dotazovaní výši pojistného a to v 63,2%.

Z odpovědí na tuto otázku je zřejmé, že klienti pojišťoven dávají přednost vyváženému produktu s ohledem na aspekt poměru výkon – cena, nebo-li, rozumný produkt za rozumnou cenu.

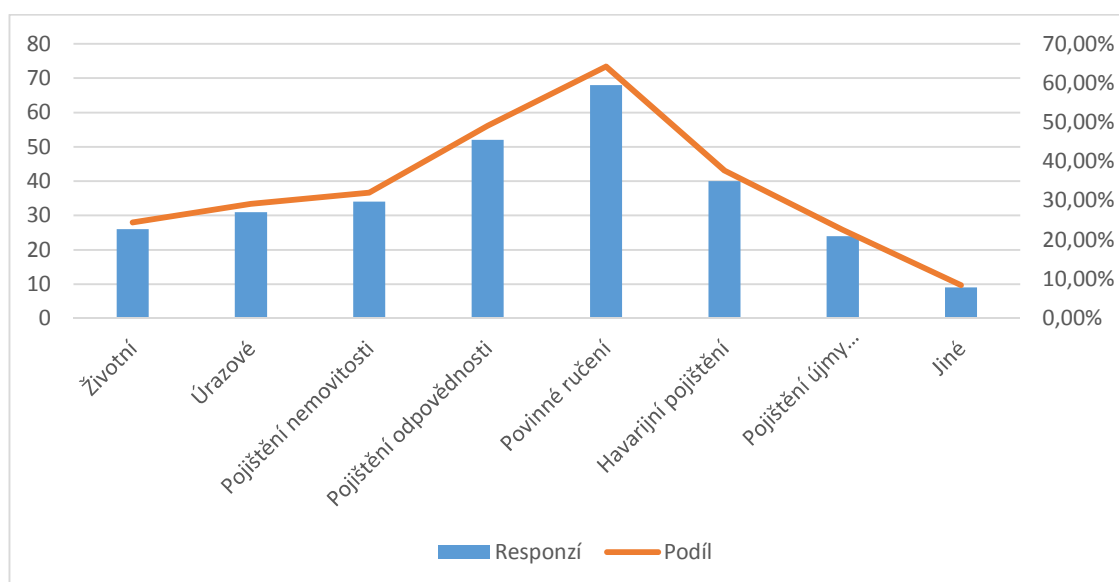
⁸⁸ Vlastní zpracování.

⁸⁹ Vlastní zpracování.

Tabulka č. 17 – Otázka č. 6⁹⁰

Jaké pojištění máte uzavřeno?		
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Životní	26	24,50%
Úrazové	31	29,20%
Pojištění nemovitosti	34	32,10%
Pojištění odpovědnosti	52	49,10%
Povinné ručení	68	64,20%
Havarijní pojištění	40	37,70%
Pojištění újmy (odpovědnostní pojištění)	24	22,60%
Jiné	9	8,50%

Graf č. 16 – Jaké pojištění máte uzavřeno?⁹¹

Na otázku č. 6, jaké máte uzavřeno pojištění, odpovědělo všech 106 respondentů a opět mohli uvést více možností. Celkem bylo uvedeno 284 responzí. Nejvyššího podílu ve výši 64,2% dosáhlo pojištění povinného ručení. Jako druhé nejčastější pojištění, v 49,1%, bylo uvedeno pojištění domácnosti. Třetího nejvyššího procentuálního zastoupení dosáhlo havarijní pojištění a to v 37,7%. Úrazové a životní pojištění s 29,2% respektive s 24,5% respondenti uvedli až na pátém a šestém místě.

Potvrzen vývoj pojistného trhu - vyšší podíl na trhu má neživotní pojištění.

⁹⁰ Vlastní zpracování.

⁹¹ Vlastní zpracování.

Otázka č. 7 zkoumala migraci klientů mezi pojišťovnami. Ze 106 dotazovaných více než polovina, 54,7%, již někdy zrušila pojistnou smlouvu a uzavřela výhodnější u konkurence.

U otázky č. 8 bylo opět možno uvést více odpovědí, počet responzí tak dosáhl 115. V naprosté většině 92,5% uvedli respondenti důvod pojistné smlouvy krytí příslušných rizik. Ve více než 11% dotazovaní uvedli také důvod povinného pojištění k jinému finančnímu produktu.

Dotazník převážně vyplňovali muži a to ve více než 64%. Nejvyšší zastoupení měli respondenti se středoškolským vzděláním a to téměř v 54%. Nejvíce zastoupená věková skupina dotazovaných, 36,8%, byla v rozmezí 41 až 60 let. Jen o něco málo, 32,1%, tvořili respondenti ve věku 18 až 26 let. 60 respondentů, téměř 57%, je v zaměstnaneckém poměru, 31 dotazovaných je samostatným podnikatelem či živnostníkem. Dotazník také vyplnilo 11 studentů, což bylo zastoupeno 10,4%.

5.3 Vyhodnocení marketingového výzkumu

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 106 respondentů, tím byla splněna vymezená podmínka minimálně 100 vyplněných dotazníků. Celkem vyplnilo dotazník 38 žen, což tvořilo 35,8% a 64,2% připadlo na 68 mužů.

Marketingový výzkum podal základní přehled o vnímání pojistného trhu těmi klienty, kteří jsou jeho aktivními zákazníky.

Hypotéza č.1: „Minimálně 50% dotazovaných vnímá za největší pojišťovnu v ČR Českou pojišťovnu“. Tato hypotéza byla definována otázkou č. 2, Jaká pojišťovna, podle Vás, zaujímá největší podíl na pojistném trhu ČR?. Tato hypotéza byla potvrzena, neboť z dotazníku bylo zjištěno, že 54,7% respondentů uvedlo Českou pojišťovnu jako největší na pojistném trhu v ČR.

Hypotéza č. 2: „Minimálně 25% respondentů má uzavřenu pojistnou smlouvu u České pojišťovny“, byla definována otázkou č. 3, U jaké pojišťovny máte uzavřenu pojistnou smlouvu? Tuto hypotézu se však nepodařilo potvrdit, protože pouze 20,8% respondentů uvedlo, že má uzavřenu pojistnou smlouvu u České pojišťovny.

Hypotéza č. 3: „50% respondentů uzavírá pojištění na pobočkách pojišťoven“ byla definována otázkou č. 4. Tuto hypotézu se s minimální odchylkou 1,9% podařilo

potvrdit, když 48,1% respondentů uvedlo, že uzavírá pojistku přímo na pobočce pojišťovny.

Jaké další závěry lze získat z dotazníkového šetření:

Většina respondentů vnímá postavení České pojišťovny jako největší na trhu, přesto nejvíce dotazovaných, 28,3%, uvedlo, že má pojistnou smlouvu uzavřenou u pojišťovny Kooperativa a pouze 20,8% respondentů u České pojišťovny. Lze navázat odpověďmi na otázku č. 5, co rozhoduje pro uzavření pojistné smlouvy. Zde mohli klienti odpovídat více možnostmi. Hlavním důvodem k uzavření smlouvy byl na základě 77 responzí a s podílem 72,6% rozsah pojistného krytí. Až po něm výše pojistného a teprve jako třetí nejčastější důvod, který rozhoduje o uzavření smlouvy je reference a historie příslušné pojišťovny. Jde o jasný signál, že se pojišťovny nemohou spoléhat pouze na silnou tradici a historii na příslušném trhu, ale je potřeba neustále nabízet nové a kvalitní pojistné produkty s vyváženým poměrem cena a výkon.

Závěr

Bakalářské práce poskytuje přehled o pojistném trhu a způsobech posuzování jeho vyspělosti. Konkrétně se zaměřuje na problematiku vývoje a úrovně pojistného trhu v České republice. Práce zkoumala oblasti životního a neživotního pojištění.

Na počátku práce jsou uvedeny cíle a metodická část včetně postupů, které prostupují celou bakalářskou prací. Následuje literární rešerše, která klade důraz na významné skutečnosti související s danou problematikou. Teoretická oblast je postavena tak, aby zde byl poskytnut přehled o pojišťovnictví, pojistném trhu a všech významných souvislostí, které umožní se orientovat v dané oblasti. Stěžejní část práce však zaujímá analýza. Ve vlastní práci nechybí ani samostatná kapitola shrnující a hodnotící dosažené výsledky dotazníkového šetření.

Teoretická část bakalářské práce je popsána ve třech kapitolách. V této práci byl charakterizován pojistný trh z historického pohledu a vývoje pojišťovnictví v České republice i ve světě. Toto je popsáno v kapitole *Historie pojistného trhu*. Další kapitolou v teoretické části bakalářské práce je *Charakteristika pojistného trhu*, kde bylo cílem popsat a definovat pojistný trh, včetně jeho členění, subjektů, ovlivňujících faktorů, ale také oblast regulace s příslušnými právními předpisy. Poslední kapitolou v teoretické části práce, *Vývoj hlavních ukazatelů pojistného trhu*, je analyzován hlavní cíl práce, tedy vývoj předepsaného pojistného, pojistného plnění, škodovosti a pojištěnosti. Dále je v této kapitole porovnán jak vývoj počtu komerčních pojišťoven, uzavřených smluv, vyřízených pojistných událostí, tak stav zaměstnanců v pojišťovnictví a závěrem je analyzována koncentrace pojistného trhu. Na základě tohoto porovnání se může uvést, že pojistný trh České republiky, lze hodnotit jako velmi dynamický trh schopný dalšího rozvoje. Lze očekávat, že životní pojištění bude nabývat stále většího rozsahu v portfoliu pojistných produktů každého klienta pojišťoven.

Praktická část této práce se zabývala vlastním výzkumem ohledně vnímání pojistného trhu klienty. Zde bylo nutné zpracovat dotazník, kdy odpovídali pouze respondenti, kteří mají na našem pojistném trhu uzavřenu alespoň jednu platnou pojistnou smlouvu. Dotazník se sestává z dvanácti otázek, kdy prvních osm otázek je zaměřeno na problematiku související s pojistným trhem, pojišťovnami a produkty. Poslední otázky se týkají statistických údajů, jako je věk, zaměstnání, pohlaví a vzdělání respondentů. Dále se zde uvádějí výsledky výzkumu a zhodnocení dotazníkového šetření, u kterého byly stanoveny tři hypotézy. V první hypotéze vyšlo, že 50 % respondentů vnímá Českou

pojišťovnu jako největší pojišťovnu v České republice. V druhé bylo zjištěno, že 25 % respondentů má uzavřenou pojistnou smlouvu u České pojišťovny. Ve třetí hypotéze bylo zjištěno, že 50 % respondentů uzavírá pojištění na pobočkách pojišťoven. I když dalších 40% klientů využívá služeb samostatných poradců, lze předpokládat, že s rostoucími on-line službami, se i v pojišťovnictví z nynějších 10% provedených obchodů přes internet, stane v blízké budoucnosti standardní komunikace při uzavírání pojistných produktů.

Přínos této bakalářské práce spočívá jednak v rozboru vývoje pojistných ukazatelů, na základě kterého lze získat přehled o stavu pojistného trhu, tak v rozboru marketingového výzkumu, který podal přehled o vnímání pojistného trhu klienty, kteří mají uzavřenou aktivní pojistnou smlouvu. Zmapování aktuálního tématu, teoretické rozpracování a vyvození závěrů může výrazně přispět ke komplexnímu pochopení dané problematiky.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BÖHM, A., MUŽÁKOVÁ, K. *Pojišťovnictví a regulace finančních trhů*. Praha : Professional Publishing, 2010. 184 s. ISBN 978-80-7431-035-5.
2. CIPRA, T. *Kapitálová přiměřenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2002. 271 s. ISBN 80-86119-54-8.
3. ČEJKOVÁ, V. *Pojistný trh*. Praha : Grada Publishing, 2002. 120 s. ISBN 80-247-0137-5.
4. DAŇHEL, J. *Pojistná teorie*. 2.vyd. Praha : Professional Publishing, 2006. 332 s. ISBN 80-86946-00-2.
5. DUCHÁČKOVÁ, E. DAŇHEL, J. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2010. 224 s. ISBN 978-80-7431-015-7.
6. DUCHÁČKOVÁ, E. *Pojišťovnictví*. PRAHA : Vysoká škola ekonomická, 1997, 138 s. ISBN 80-7079-092-X.
7. DUCHÁČKOVÁ, E. *Pojišťovnictví a pojištění*. Praha : VŠE Praha, 2000. 118 s. ISBN80-245-0023-X.
8. DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. Praha : Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.
9. GÖTZOVÁ, K. *Dopady finanční krize na změny marketingové strategie komerčních pojišťoven na pojistném trhu ČR a EU*. Brno : Masarykova univerzita, 2010, 80 s.
10. HRADEC, M., KŘIVOHLÁVEK, V., ZÁRYBNICKÁ, J. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2005. 215 s. ISBN 80-86754-48-0.
11. CHALOUPECKÝ, J., MARVAN, M. *Dějiny pojišťovnictví v Československu. 3. díl, Dějiny pojišťovnictví v Československu (1945-1992)*. 1. vyd. Praha : Česká pojišťovna, 1997. 445 s. ISBN 80-238-8592-8.
12. KLIMEŠOVÁ, L. *Analýza pojistných produktů pojišťoven*. Pardubice : Univerzita Pardubice, Ústav ekonomiky a managementu, 2009, 86 s.
13. MAJTÁNOVÁ, A. a kol. *Pojišťovnictví: Teorie a praxe*. Praha : Ekopress, 2006. 288 s. ISBN 80-86929-19-1.
14. MARVAN, M., CHALOUPECKÝ, J. *Dějiny pojišťovnictví v Československu. Díl 2, Dějiny pojišťovnictví v Československu (1918-1945)*. Bratislava : Alfa Konti, 1993. 426 s. ISBN 80-88739-01-2.

15. MARVAN, M, ed. a PATOPRSTÝ, Ján, ed. *Dějiny pojišťovnictví v Československu. Díl 1, Dějiny pojišťovnictví v Československu do roku 1918.* Praha : Novinář, 1989. 360 s.
16. SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky.* Praha : Grada Publishing 2014. 548 s. ISBN 978-80-247-3568-9.
17. VENKRBCOVÁ, K. *Analýza českého pojišťovnictví.* Praha : Bankovní institut, 2012, 79 s.
18. ZUZANĀK, A. *Marketing v pojišťovnictví. 2., přeprac. vyd.* Praha : Linde, 2006. 87 s. ISBN 80-7201-627-X.

Elektronické zdroje

1. ALLIANZ POJIŠŤOVNA. *O společnosti* [online] [cit. 2014-12-17]. Dostupné z WWW: < <http://www.allianz.cz/vse-o-allianz/allianz/o-spolecnosti.html> >.
2. ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 1999* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/onas/vyrocnizpravy/1999.pdf> >.
3. ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2002* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/onas/vyrocnizpravy/2002.pdf> >.
4. ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 20042004* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/onas/vyrocnizpravy/2004.pdf> >.
5. ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2005* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/onas/vyrocnizpravy/2005.pdf> >.
6. ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2012* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/onas/vyrocnizpravy/2012.pdf> >.
7. ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2013* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW. < <http://www.cap.cz/www/cap/images/onas/vyrocnizpravy/2013.pdf> >.
8. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Dohled v pojišťovnictví* [online]. [cit. 2015-01-10]. Dostupné z WWW. < www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/pojistovny_zajistovny/index.html >.

9. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2012*. [on-line] [cit. 2015-01-10]. Dostupné z WWW. < http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/so_uhrne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2012_cz.pdf>.
10. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2013*. [on-line] [cit. 2015-01-10]. Dostupné z WWW. < http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/so_uhrne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2013_cz.pdf>.
11. ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *O nás* [online] [cit. 2014-12-17]. Dostupné z WWW: < <http://www.ceskapojistovna.cz/historie-a-vyvoj-cp> >.
12. KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA. *O nás* [online] [cit. 2014-12-17]. Dostupné z WWW: < <http://www.koop.cz/o-nas/zakladni-informace> >.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 6 ze dne 17. prosince 1992 o České národní bance. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 3, s. 35-42. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=6/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.
2. ČESKO. Zákon č. 37 ze dne 17. prosince 2003 o pojistné smlouvě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 12, s. 582-599. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=37/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.
3. ČESKO. Zákon č. 38 ze dne 17. prosince 2003 o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 12, s. 600-614. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=38/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.
4. ČESKO. Zákon č. 39 ze dne 17. prosince 2003 o pojišťovnictví. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 12, s. 615-643. Dostupné z WWW: < <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka> >.

- zakonu/SearchResult.aspx?q=39/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.
5. ČESKO. Zákon č. 47 ze dne 14. ledna 2004 o pojistné smlouvě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 14, s. 750-761. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=47/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.
 6. ČESKO. Zákon č. 57 ze dne 2. února 2006 občanský zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1026-833. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=57/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >. ISSN 1211-1244
 7. ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 o pojistné smlouvě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 24, s. 777-1365. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >. ISSN 1211-1244
 8. ČESKO. Zákon č. 168 ze dne 13. července 1999 o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 57, s. 3158-3168. Dostupné z WWW: < aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=168/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.
 9. ČESKO. Zákon č. 277 ze dne 31. srpna 2009 o pojišťovnictví. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 85, s. 3918-3993. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=277/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >. ISSN 1211-1244
 10. ČESKO. Zákon č. 363 ze dne 21. prosince 1999 o pojišťovnictví. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 112, s. 7698-7719. Dostupné z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=363/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy >.

Seznam zkratk

ALLIANZ	Allianz pojišťovna
AXA ŽP	AXA Pojišťovna
CARDIF	BNP Paribas Cardif
ČAP	Česká asociace pojišťoven
ČKP	Česká kancelář pojistitelů
ČNB	Česká národní banka
ČP	Česká pojišťovna
ČPP	Česká podnikatelská pojišťovna
ČSOBP	ČSOB Pojišťovna
GP	Generali Pojišťovna
ING (NN)	ING Pojišťovna (NN)
KOOP	Kooperativa pojišťovna
KP	KB Pojišťovna
METLIFE	MetLife pojišťovna
TRIGLAV	TRIGLAV POJIŠŤOVNA
UNIQA	UNIQA Pojišťovna

Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Počty pojišťoven

Tabulka č. 2 - Počty smluv v životním pojištění

Tabulka č. 3 - Počty smluv v neživotním pojištění

Tabulka č. 4 – Pojistné události v životním pojištění

Tabulka č. 5 – Pojistné události v neživotním pojištění

Tabulka č. 6 – Prvních deset pojišťoven podle předepsaného pojistného celkem

Tabulka č. 7 – Prvních deset pojišťoven v životním pojištění

Tabulka č. 8 – Prvních deset pojišťoven v neživotním pojištění

Tabulka č. 9 – Koncentrace pojistného trhu celkem

Tabulka č. 10 – Koncentrace pojistného trhu životního pojištění

Tabulka č. 11 – Koncentrace pojistného trhu neživotního pojištění

Tabulka č. 12 – Otázka č. 1

Tabulka č. 13 – Otázka č. 2

Tabulka č. 14 – Otázka č. 3

Tabulka č. 15 – Otázka č. 4

Tabulka č. 16 – Otázka č. 5

Tabulka č. 17 – Otázka č. 6

Seznam grafů

Graf č. 1 - Předepsané pojistné za sledované období (v tis Kč.)

Graf č. 2 - Podíl předepsaného pojistného v %

Graf č. 3 - Pojistné plnění v tis. Kč

Graf č. 4 - Pojistné plnění - podíl v %

Graf č. 5 - Vývoj škodovosti

Graf č. 6 – Pojištěnost

Graf č. 7 – Počet pojišťoven

Graf č. 8 – Trh podle zaměření pojišťoven

Graf č. 9 – Počet zaměstnanců

Graf č. 10 – Koncentrace pojistného trhu v %

Graf č. 11 – Znáte počet pojišťoven na českém pojistném trhu?

Graf č. 12 – Jaká pojišťovna má největší podíl na pojistném trhu ČR?

Graf č. 13 – U jaké pojišťovny máte uzavřenu pojistnou smlouvu?

Graf č. 14 – Způsob uzavření smlouvy

Graf č. 15 – Pro uzavření pojistné smlouvy rozhoduje?

Graf č. 16 – Jaké pojištění máte uzavřeno?

Přílohy

Příloha č. 1 – Dotazník

Pojistný trh

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku. Vyplňujte prosím pouze pokud máte uzavřeno nějaké pojištění. Děkuji.

Víte kolik pojišťoven působí na českém pojistném trhu?

- 5 - 10
- 11 - 20
- 21 - 30
- 31 - 40
- 41 a více

Jaká pojišťovna podle Vás zaujímá největší podíl na pojistném trhu ČR?

- Allianz pojišťovna
- Česká podnikatelská pojišťovna
- Česká pojišťovna
- ČSOB Pojišťovna
- Generali Pojišťovna
- Kooperativa pojišťovna
- UNIQA pojišťovna
- Jiná - uveďte

U jaké pojišťovny máte uzavřenu pojistnou smlouvu?

- Allianz pojišťovna
- Česká pojišťovna
- ČSOB Pojišťovna
- Generali Pojišťovna
- Kooperativa pojišťovna
- UNIQA pojišťovna
- Jiná - uveďte

Pojistnou smlouvu jste uzavřel/a?

- Na pobočce pojišťovny
- On - line přes internet
- Pomocí pojišťovacího nebo finančního poradce

Pro uzavření pojistné smlouvy pro Vás rozhoduje?

- Rozsah pojistného krytí- pojistná rizika
- Výše pojistného
- Reference a historie pojišťovny
- Způsob uzavření smlouvy

Jaké pojištění máte uzavřeno

- Životní
- Úrazové
- Pojištění nemovitosti
- Pojištění domácnosti
- Povinné ručení
- Havarijní pojištění
- Pojištění újmy (odpovědnostní pojištění)
- Jiné - uveďte

Zrušil/a jste někdy pojistnou smlouvu a uzavřel/a výhodněji novou u jiné pojišťovny?

- Ano
- Ne
- Uvažuji o tom

Uveďte důvod proč jste uzavřel/a pojistnou smlouvu?

- Krytí rizik
- Pro příspěvek od zaměstnavatele
- Pro povinnost k jinému produktu (např. hypotéka)
- jiný - uveďte

Jste?

- Muž
- Žena

Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

- Základní
- Vyučen
- Středosškolské
- Vysokoškolské

Věková skupina

- 18 - 26 let
- 27 - 40 let
- 41 - 60 let
- 61 let a výše

Zaměstnání?

- Student
- Zaměstnanec
- Podnikatel, Živnostník
- Nezaměstnaný